

DIRVA

Nr. 133

Lapkritis-Nov. 18, 1960

Cleveland, Ohio

AMERIKA SUMAŽINS IŠLAIDAS UŽSIENIUOSE

Bus grąžinta dalis karių šeimų. - Suvaržomas užsieninių prekių pirkimas.

Prez. Eisenhoweris įsakė visoms federalinėms agentūroms apkarpyti savo išlaidas užsieniuose, kad sumažintų didėjantį deficitą JAV išmokėjimų balanse ir sustabdžius aukso rezervų plaukimą į kitus kraštus.

Nepaprastoje spaudos konferencijoje, kuri įvyko Augustoje, Ga., kur prezidentas atostogauja, jis pareiškė, kad tas žingsnis buvo reikalingas, siekiant sumažinti kitų kraštų būklą, jog doleris silpnėtų. Specialistų skaičiavimu, paskelbtieji apkarpymai turėtų Jungtinėms Valstybėms sutaupyti po 1 bilijoną dolerių per metus. Dabartinis išmokėjimų deficitas vidutiniškai per metus siekia 3,8 bil. dolerių.

Pagrindinė direktyva, kuri duotų maždaug pusę laukiamų sutaupų, liečia užju-

rio bazėse stovinčio karinio personalo šeimų sumažinimą. Prez. Eisenhoweris įsakė gynybos departamentui, kad karinio personalo šeimų narių skaičius, dabar siekiantis 484,000 asmenų, būtų numuštas iki 200,000, grąžinant į JAV po 15,000 asmenų per mėnesį.

Valstybės departamentui, centrinei žvalgybos įstaigai (CIA), tarptautinio bendradarbiavimo įstaigai ir gynybos departamentui įsakytą, kur ir kiek įmanoma, sumažinti civilinį, užsieniuose samdomą personalą.

Kitas reikšmingas punktas prezidento direktyvose yra suvaržymai pirkti kitų kraštų kilmės prekes. Gynybos ir valstybės departamentams įsakytą sumažinti pirkimą "karinių reikmenų" užjūrio bazėms iš kitų kraštų gamintojų, nutraukti užpirkimus užsieninių prekių, kurios pardavinėjamos armijos ir pasiuntinybių specialiose krautuvėse (PX).

Žemės ūkio departamentui nurodyta, kad farmų produktų pertekliaus realizavimas nesusikirstų su tų produktų pardavimu užsieniuose už grynus pinigus. Kitoms JAV agentūroms nurodyta apkarpyti iki minimumo kreditus, kurie "nefinansuoja tiesioginių JAV prekybos ir patarnavimų skatinimo" ir siekti padidinti tarifų koncesijas su užsienio kraštais, užsitikrinant, kad jos būtų naudingos amerikiniam eksportui.

Prezidento Eisenhowerio įsakymas sumažinti vyriausybės išlaidas užsieniuose pirmoje eilėje ir daugiausiai palies Vakarų Europą ir Japoniją. Ūkiškai atsilikę kraštai jį pajus mažiau, nes bus vengiama pažeisti jų ekonomiką. Washingtono sluoksniuose jau pareikšta, kad užpirkimai ūkiškai atsilikusiose kraštuose bus tęsiami.

Didysis šio JAV vyriausybės žingsnio faktorius, be abejo, buvo aukso plaukimas į užsienius. Jis atsiranda dėlto, kad JAV vyriausy-

bė, privatus biznis ir paskiri asmenys išleidžia ir skolina užsieniams daugiau dolerių, negu užsieniečiai jų išleidžia Amerikoje, ir ten susitelkusių dolerių dalį užsienis atsiima auksu.

Prezidento paskelbtosios direktyvos faktiškai buvo didesniu ar mažesniu mastu pradėtos vykdyti anksčiau. Dabartiniu paskelbimu, kaip tikima, norėta atkreipti užsieninių dėmesį, kad administracija nusistačiusi problemos sprendimą sugriežtinti. Europiečiai turės proga patirti smulkesnes šių direktyvų detales už 10 dienų, kai aukštieji Washingtono pareigūnai išvyks į eilę konferencijų Bonnoje, Londone ir Paryžiuje.

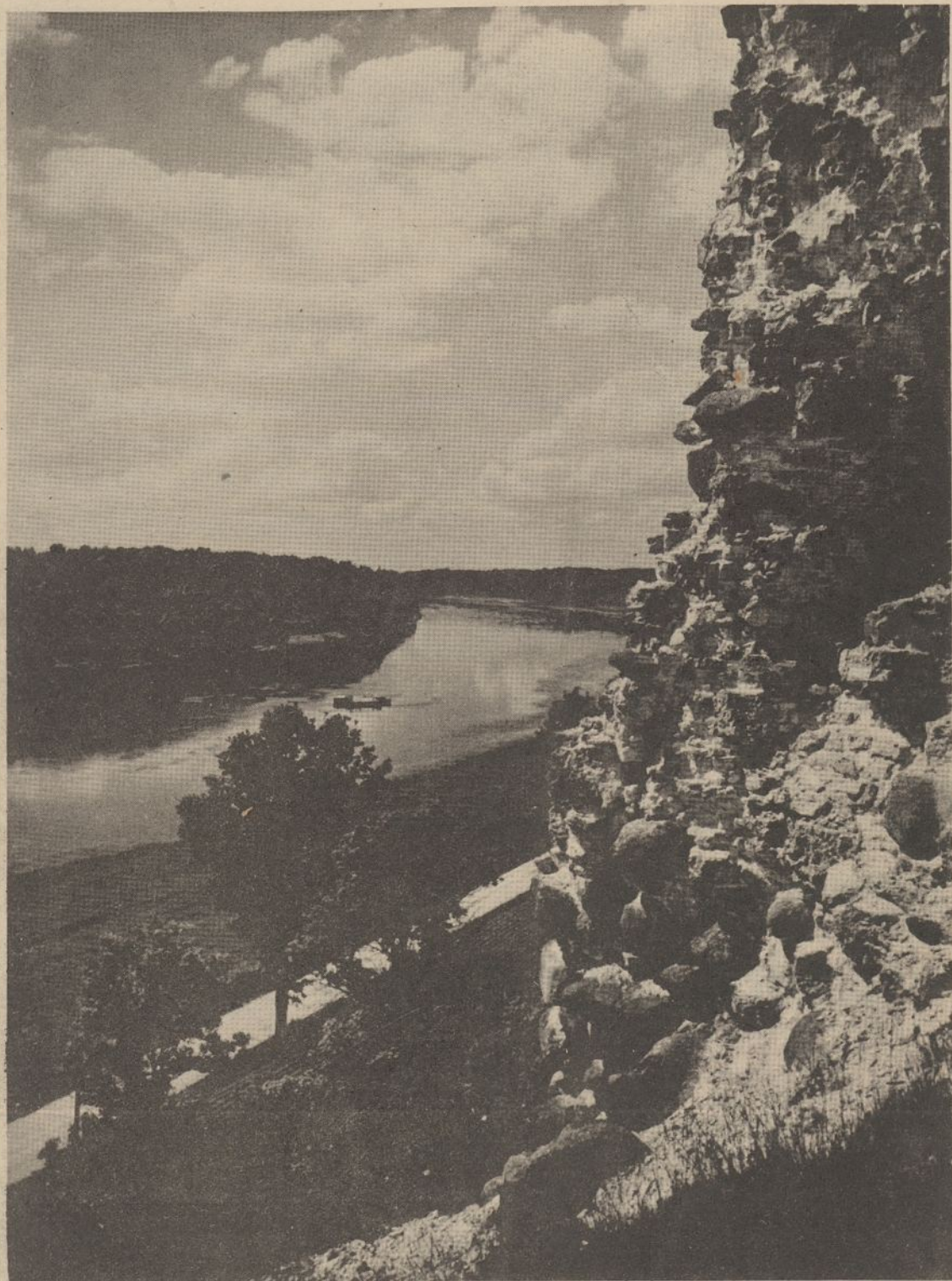
TIESIAI PATAIKĖ...

Jungtinių Tautų ekonominiame komitete kilo karšti ir ilgi kiviščiai, kai Australijos delegatas William C. Wentworth pasakė sovietams į akis tiesą, kad jie apiplėšinėja savo satelitus Europoje jau 15 metų.

Komitete buvo svarstomas pagalbos ūkiškai atsilikusiems kraštams klausimas ir jo metu sovietų atstovas, apkaltindamas JAV, pareiškė, kad "kolonijinės jėgos" apiplėšinėjusios ir vis dar tebeapiplėšinėjančios ūkiškai atsilikusias tautas. Tada Wentworth į tai atkirto aukščiau minėtu pareiškimu, pridurdamas, kad, deja, sovietų pavergtosios valstybės negalinčios pačios to pasakyti. Jis įspėjo, kad tokią kainą galinčios sumokėti ir kitos komunistinė pagalba priimančios tautos. Gudijos atstovui šokus ginti Sovietijos, Wentworth sarkastiškai pastebėjo, kad tas Gudijos pareiškimas esanti "ryški jos nepriklausomumo iliustracija".

* JAV departamentas planuoja ateinančioje NATO sesijoje užtikrinti sąjungininkus, kad JAV nederėtų panaudoti strateginius branduolinius ginklus prieš agresijai Europoje atmušti.

* JAV laivynas paleido vandenyse patruliuoti pirmąją atomine energija varomą ir tolimųjų distancijų raketomis su branduoliniu užtaisų ginkluotą povandeninį laivą George Washington.

Viso pasaulio laisvieji latviai lapkričio 18 d. švenčia Latvijos nepriklausomybės šventę. 1918 metais Tautinei Tarybai paskelbus Latvijos nepriklausomybę, jos pirmininku buvo išrinktas Janis Čakstē, o min. pirmininku K. Ulmanis. Nuotraukoje Latvijos didžiausioji upė Daugava, plačiai apdainuota latvių liaudies dainose, pasakojimuose ir poezijoje.

DE GAULLE PLANUOJA REFERENDUMĄ DĖL ALŽIRO

Prancūzijos prez. De Gaulle, kaip po specialaus ministrų kabineto posėdžio buvo paskelbta, yra nusistatęs plebiscito keliu, greičiausiai sausio mėnesį, atsi-

klausti Prancūziją, ar ji priitaria jo planui — leisti patiemis alžiriečiams atlikti pasirinkimą tarp nepriklausomybės ir dabartinių ryšių su Prancūzija tęsimo.

Šio plano paskelbimu, kaip daugelis stebėtojų tiki, prez. De Gaulle peržengęs Rubikoną, t. y., apsisprendęs siekti galutinio Alžiro problemos sprendimo. Prezidentui priešingos jėgos, reikalaujančios tęsti Prancūzijos suverenumą Alžire, jeigu joms nepasiseks užblokuoti prezidento planų,

turės prisipažinti nugalėtos ir rezignuoti.

Politiniuose sluoksniuose tikima, kad pačios kritiškiausios ir lemiamos būsiančios ateinančios dešimt dienų. Jeigu "aktyvistams" iš Alžiro europiečių sluoksnių pasiseks suorganizuoti naują sukilimą, panašų į 1958 m. gegužės mėnesį ir šių metų sausio mėnesį suorganizuotus, įvykiai gali iššaukti kraštutinę įtampą, kurios pasėkas tuo tarpu neįmanoma pramatyti. Viena aišku, kad jos lems Prancūzijos ir paties De Gaulle politinę ateitį.

Bet vyriausybės sluoksniuose, nors ir netvirtai, tikima, kad armija šį kartą nerems karininkų mažumos, kuri per praėjusius sukilimus buvo susidėjusi su sukilusiais Alžiro europiečiais. Nors turima žinių, kad po paskutinės prez. De Gaulle kalbos, kurioje paminėtas eventualus "Alžiro respublikos" steigimas apie 80% karininkų pareiškė nepasitenkinimą, tačiau abejojama, kad toks aukštas jų nuomimis įsijungtų į atvirą sukilimą.

Paryžiuje tuo tarpu tarp kabineto ir prezidentūros štabo tebediskutuojama o s prez. De Gaulle programos ateinantiems dviems mėnesiams detalės. Prezidentas planuoja Alžire sudaryti visiškai atskirtą nuo Prancūzijos provizorinę administraciją, kiek galint daugiau jon įtraukiant musulmonų, įskaitant nacionalistus, iš visų gyventojų sluoksnių.

Toji administracija turėtų paruošti kelią eventualiam Alžiro apsisprendimo plebiscitui, užbaigdamą jau septynis metus besitęsiantį karą su musulmonais sukilėliais. Sudarydamas tokią administraciją, De Gaulle tiki, jog jam pasiseks itikinti sukilėlius ir pasaulio opiniją, kad apsisprendimo plebiscitas bus praves-tas laisvai ir garbingai.

Manoma, kad tas, dar nebaigtas planas bus pateiktas Prancūzijos parlamentui gruodžio pradžioje, kai premjeras Michel Debré ten pradės debatus Alžiro klausimu. Bet, kad taptų įstatymu, jis turės būti priimtas prieš gruodžio 15, kada parlamentas išsiskirsto.

Paryžiaus sluoksniuose tebesvarstoma, ar ir kada prez. De Gaulle turėtų vykti į Alžirą. Vyriausybės pareigūnai pastebi, kad tai vargu įvyksią prieš debatų pabaigą gruodžio vidury. Gen. De Gaulle, kaip tikima, ten bandysias asmeniniu pasirodymu iššaukti gausų balsavimą plebiscite.

VAKARAI REIKALAUJA ĮSILEISTI KASAVUBU

JAV, Britanija ir kitos Vakarų valstybės pareikalavo ateinančiame JT plenumo posėdyje apsvastyti kredencialų komiteto pasiūlymą, liečiantį Kongo delegacijos įsileidimą.

Praeitą savaitę kredencialų komitetas rekomendavo suteikti vietą prez. Kasavubu vadovaujamai delegacijai. Kasavubu šalininkai nori, kad JT plenumas patvirtintų jo grupę, prieš Kongan išvykstant Afro-Azijos tautų "sutaikymo komisijai", kurį dominuoja nušalintojo premjero Lumumbos šalininkai. Kasavubu iš anksto pareiškė, kad jis su ta komisija nebendradarbiaus.

Vakarų valstybės dėsė, kol išsiaiškino, kad plenumo sesijoje bus priimtas jų pasiūlymas. Bet jie pripažįsta, kad balsavimo rezultatai būtų labai artimi, jei sovietinis blokas ir neutralistai pasiūlytų debatus atidėti.

* KONGE plk. Mobutu karinis režimas prie Lumumbos rezidencijos areštavo Ganos ambasados sekretorių, pas kurį rastos reikšmingos pinigų sumos Lumumbai ir invazijos į Katangos provinciją planai.

Leopoldvilėje Kongo policija įspėjo visų viešbučių administratorius, kad nebūtų įsileista atvykstanti "sutaikymo komisija".

MAROKAS GAUS SOVIETŲ GINKLUS

Marokas oficialiai paskelbė, kad priėmė sovietų karinės pagalbos pasiūlymus. Pagrindiniai gaunamieji karo reikmenys bus siųs sprausminiai lėktuvai.

Praeitą kovo mėnesį JAV paskelbė, kad jos 1960 metais paskolinsiančios Marokui 40 mil. dol. ūkinės pagalbos rėmuose. Prieš metus tas pats princas Hussan oficialiai priėmė JAV ginklų siuntą, kurioje įėjo lauko artilerija, šarvuoti ir transportiniai sunkvežimiai.

Prieš keli mėnesius Marokas ir Čekoslovakija pareiškė protestą Prancūzijai, kai prancūzų laivynas sulaikė čekų laivą su 550 tonų ginklų ir šaudmenų. Prancūzai tada tvirtino, kad ginklai buvę siųsti Alžiro sukilėliams.

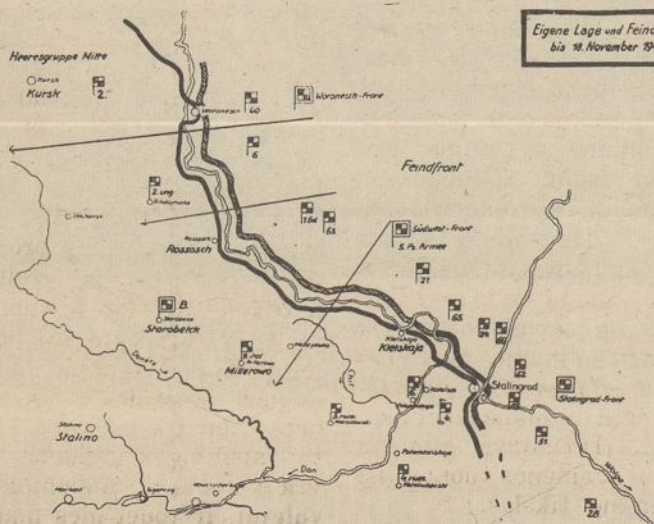
"Lietuviai atnešė ietimis subadytą, dulkėmis apneštą ir sukrečėjusiu krauju aplipusį didžiojo magistro Ulricho von Jungingeno lavoną ir paguldė jį prieš karalių..." Scena iš lenkų filmo "Kryžiuočiai", pagal H. Sienkevičiaus to paties vardo romaną, kuris buvo susuktas Žalgirio mūšio sukakties proga. Filmą režisavo Aleksander Ford. Vytautas šioj filmoj vaizduojamas su barzda (septintas iš kairės, pasirėmęs kardu).

Beveik tris mėnesius -- nuo vokiečių įsiveržimo į Stalingrado erdvę rugpiūčio pabaigoje iki lapkričio vidurio -- be paliovos vyko alinamosios kautynės dėl kiekvienos griuvėsio pėdos. Rusai, atakliai gindami išlikusius prietilčius, per tą laiką suspėjo sutraukti milžiniškus papildymus ir pasiruošti lemiamam smūgiui. Nuotraukoje: elektros jėgainės griuvėsiai.

IKI PASKUTINIO ŠOVINIO... (6)

Audra telkiasi prie Volgos

Stalingrado frontas 1942 lapkričio 18, didžiojo rusų puolimo išvakarėse. Iš vėliavėlių skaičiaus matyti, kad rusai puolimui buvo sutelkę beveik dvigubai daugiau armijų, negu jų kautynių nualintų, turėjo vokiečiai. Strėlės rodo spėjamąsias puolimo kryptis.

Tą rudenį, fronto divizionams dieną ir naktį be poilsio kovojant dėl kiekvienos Stalingrado griuvėsio pėdos, vyriausioje fiūnerio būstinėje vyko įtemptas nervų karas. Ten vystėsi paskutinioji skausminga bendradarbiavimo tarp Hitlerio ir generalinio štabo viršininko gen. Halderio fazė.

Halderis norėjo aiškių sprendimų, Hitleris jų vengė. Halderis buvo priešinęs 1942 metų vasaros ofensyvai, Hitlerio įsakymas nūlėmė. Halderis siūlė telkti jėgas strateginei defenzivai, Hitleris norėjo naftos ir Volgos. Halderis įspėdinėjo apie rusų jėgų stiprumą. Hitleris galvojo, kad tik bukapročiui galinčios kilti tokios mintys, ir, kai Halderis jam pateikė surinktus prieš pranešimus apie naujai atvykstančias divizijas, Hitleris tai palaikė pigiu Stalino propagandos manevru. Ne, ilgai taip negalėjo tęstis. Halderis reikalavo savarankumo fronto vienetų vadovybei, Hitleris komandavo iki pulkų žemyn ir spręsdavo taktines smulkmenas, kurias dalies vadas galėdavo langvai išrišti vietoje.

Iš nedidelio pamtų per vasaros operacijas belaisvių kiekio karinei vadovybei buvo aišku, kad sovietai planingai išvengė lemiamo sprendimo. Visiškas nepažinimas operatyvinės sovietų laikysenos Hitlerio tik sustiprino įsitikinimą, kad priešas jau esąs visiškai išsisėmęs: "Rusų jėgos baigiasi, už keturių savaičių jie žlugs galutinai." Ši nuomonė nepasikeitė ir tada, kai gen. Halderis pateikė fronto žvalgybos duomenis.

--Nustokite su tais idiotiškais plepalais.

Taip buvo pasakęs Hitleris. O ką jam buvo išdėstęs Halderis?

--Saratovo ruožan rusai sutraukė milijoną kariuomenės, rytiniame Kaukaze -- pusę milijono. Raudonoji vadovybė tada pareis puoliman, kai vokiečių dalys

bus nualsintos prie Volgos. Stalinas tame pačiame ruože vykdys tokį pat puolimą, kokį vykdė prieš Denikiną bolševikų revoliucijos metu.

Be to, Halderis buvo pridūręs:

--Rusai per mėnesį pagamina pusantro tūkstančio tankų, o vokiečių pramonė tik šešis šimtus. Pasiruoškime krizei, kuri tikrai ateis.

Rankos mostelėjimu Hitleris atmetė Halderio argumentus. Daugiau jis jau nekreipė dėmesio į operatyvines būtinybes kariniams tikslams pasiekti.

Rugsėjo pabaigoje jis pareiškė pėstininkų generalinio štabo viršininkui:

--Mudviejų nervai užtenkamai nuvargo. Tam, kas rytuose belieka atlikti, reikia jau nebe karinės patirties, bet nacionalsocialistinio tikėjimo kibirkšties. Jos aš negaliu iš tamstos reikalauti.

Halderis buvo pakeistas generolu Zeitzleriu. Pastarasis,

eilę dienų nagrinėjęs fronto būklę, nuėjo padaryti pranešimą Hitleriui.

Zeitzleris būklę rytų fronte laikė ne tik rimta, bet tiesiog grėsminga. Jis atkreipė dėmesį į kritišką būklę šiauriniame ir pietiniame ruožuose, į nepakankamą kiekį vokiečių kariųvų tokiam dideliame plote.

--Jeigu čia nebus laiku įvykdyti pakeitimai, tai katastrofa neišvengiama, -- pastebėjo jis. Hitleris pasižiūrėjo į savo naująjį generalinio štabo viršininką ir papurtė galvą:

--Tamsta, Zeitzleri, per daug juodai į viską žiūri. Rytuose mes, dar tamstai čia nesant, esame pergyvenę pavojingesnių situacijų ir jas įveikę. Susitvarkysime ir ši kartą.

Kaip vyriausioje fiūnerio būstinėje buvo suprantama tikroji fronto būklė, vaizdžiai pailiustruoja toks pavyzdys:

Taip atrodė Stalingrado geležinkelio stoties rajonas, prieš rusams pradėdant didįjį puolimą.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Nuo šių metų liepos 1 dienos dividendai yra pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

Užsieniečių diskriminacija Maskvos universitete

Du užsieniečiai, maskvinio Lomonosovo universiteto studentai, buvo išvaryti iš Sovietijos. Vienas jų, Omer Stanley Okullo, buvo kilęs iš afrikinės Ugandos, antrasis, Edwin Morell, iš JAV. Nors argumentai, iššaukę jų eksmatrikuliaciją ir išstėmimą, buvo skirtingi, bet abu atvejai yra susiję.

Pagal jo paties liudijimą, Okullo Maskvoje veikė viename Afrikos studentų komitete. Šis sambūris netrukus užsitraukė sovietinės universiteto vadovybės nemalonę. Pastaroji juodiesiems studentams atvirai ir maskuotai nurodinėjo, kad jau veikianti Afro-Azijos studentų organizacija, būtent, komunistiškai nusiteikusi, Okullo grupę nenusileido. Ji, kaip laisvai rinkta Afrikos studentų atstovybė, jautėsi galinti geriau atstovauti spalvotųjų interesus, negu komunistinė organizacija.

Vieno šokių vakaro metu įvyko incidentas, kuris privėdė prie atviro konflikto tarp Okullo grupės ir sovietinių įstaigų. Vienas Somalijos studentas du kartu kvietė rusaitę šokti, bet toji, kaip sakoma, parodė nosį. Somalijos studentas pasiūto diskriminuojamas dėl savo odos spalvos, nes mergina tuoj nuėjo šokti su rusu. Kilo aštrus apsikeitimas žodžiais. Pagaliau incidentas atrodė likviduotas, bet, kai afrikietis išėjo namo, jį ties lokalo durimis užpuolė rusai ir taip sumušė, kad prireikė gydytojo. Afrikiečių komitetas bandė per universiteto vadovybę pasiųsti Chruščiovui protestą, bet sekretoriatas atsisakė komitetą pripažinti studentų atstovybe. Tada du nariai nunešė Okullo pasirašytą protestą į Kremlių. Tačiau atsakymo nebuvo gauta, tik Okullo išbrauktas iš studentų sąrašų.

Tiktai vienam studentui Anglijoje išskėlus skundą dėl sovietų rasinės diskriminacijos, sujudo komunistinė agitacija. Buvo sušauktas komunistinės Afro-Azijos studentų organizacijos susirinkimas, kuriame dalyvavo sovietų ir satelitų spaudos atstovai. Buvo paskelbta, kad Okullo prisipažinęs, jog buvęs "pasamdytas užsienių pasiuntinybių", tačiau lemiamoji jo išstėmimo priežastis vis dėlto buvo "jo tingumas ir blogas elgesys". Priešingai susirinkime pareiškė tiems liudijimams, Komsomolskaja Pravda kitaip atpasakojo ir incidentą šokių salėje. Esą, nusigėręs juodasis studentas apsiplaudęs jauną merginą, kai ji atsisakiusi šokti, Rusai tada šokę merginą ginti, ir to pasėkoje įvykęs apsištumdymas, ku-

ris nepalikęs jokių rimtų pėdsakų.

Tačiau įdomus buvo sąrašas, kurį paskelbė Komsomolskaja Pravda, išvardindama "afrikinius studentus", pasmerkusius somalietį. Iš jo paaiškėjo, kad prieš Okullo pasisakė tik vienas somalietis ir vienas sudanietis, o visi kiti buvo arabai iš Sirijos, Irako ir Libano. Iš to reikia daryti išvadą, kad kiti Lomonosovo universiteto juodieji studentai palaikė Okullo. Iš to taip pat matyti, kaip sunku sovietams "nuteikti" afrikiečius studentus. Studijuojant krašte, kuris taip garsiai pasisako prieš kolonializmą, jiems greitai paaiškėja, kad už tų pasisakymų slėpi sovietinės ekspansijos interesus.

Komunistų dirguojamos Afro-Azijos studentų organizacijos susirinkime taip pat išaiškėjo aplinkybės, kuriomis iš Sovietijos buvo išstėmtas amerikietis studentas Edwin Morell. Tas labai gabus amerikietis ruošė doktoratą apie sovietų profesines sąjungas. Jis jau anksčiau, YMCA organizacijos pavedimu, buvo viešėjęs Čekoslovakijoje, iš kur jį komunistai po perversmo išvarė. Maskvos žvalgyba, be abejo, tai gerai žinojo ir jį sekė. Morell visą laiką palaikė glaudžius santykius su juodaisiais studentais. Atrodo, kad jis buvo tapęs jų patarėju. Be abejo, toji komunistams nepageidaujama amerikiečio draugystė su afrikiečiais ir buvo tikroji jo išstėmimo priežastis, nors oficialiai buvo nurodyta "nepažangumas moksle ir takto stoka". Sovietinis profesinių sąjungų organas Trud trumpai jį apšaukė "šnipu" ir "antisovietinių kurstymų iniciatoriumi", kurio "marionete ir papūga" buvęs ir Okullo.

Tas epizodas parodo sovietinių įstaigų pastangas griežtai "globoti" afrikiečius studentus. Maskvoje karštai reaguojama į vakarų valstybių studentų bandymus užmegsti ryšius su afrikiečiais, nes jie pagal komunistinę versiją, kaip "kolonistų" ir "kolonizmo aukų" atstovai, turį būti klasiniai prieši.

(tp)

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1711
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.

Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVergrade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norrest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.

Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas:
Ofiso REpublic 7-5020.
Namų WAilbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Iėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais:
2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (10)

DESZŐ ÁRVAY

As nebenoriu tavęs daugiau matyti...

Raudonplaukė nusivedė Kuziną į šalutinę gatvę ir pasuko į vienus tamsius vartus. Jo koja užkliuvo, jis nusikėlė, bet sekė ją. Jie perėjo dar du tamsius kiemus. Jis laikė jos ranką nežinodamas, ar buvo apsvaigęs nuo vyno, ar nuo moters. Ties vienu neapšviestu parterio langu jie sustojo.

--Mes tapome nelegaliais, -- sušnibždėjo ji, -- komunistai su savo morale...

Ji pabeldė. Girgždėdamos atsidarė durys.

--Tu turi jas patepti, -- pasakė ji mažam pavidalui; ar tai buvo vyras ar moteris, Kuzinas negalėjo atpažinti.

--Atsargiai, laiptai veda į dangų! -- pasakė vyriškas balsas. Pro vieny durų plyšį skverbėsi šviesos spindulys. Šiauras koridorėlis atrodė kaip kalėjimo koridorius, jis turėjo daug durų.

--Duok jam pinigų už kambarį, -- pasakė ji Kuzinui.

Jis pasirausė kišenėje ir atsisuko. Kuprotas neužauga laikė atkišęs platų delną, jo galva buvo įsprausta tarp pečių. Jis iškišo pinigų kelinį kišenėn, nerangiai nusilenkė ir pasakė:

--Raudonasis.

Raudonas kambarys atrodė jaukus. Kilimas, pliušu aptrauktas fotelis ir aksominės užuolaidos buvo vyno raudonumo. Tik lovos patalynė švietė baltai.

--Sėskis, -- pasiūlė ji, juokdamosi ir sudribdama į fotelį. Paskui paklausė: -- Ką gersime?

--Užsisakyk pati, aš nieko nebenoriu.

--Aš džiaugiuosi, kai man nereikia gerti, -- pasakė ji ir pasiraivė. Jis spoksojo į jos bliuskute.

--Kiek tau metų?

--Kodėl jūs visi klausinėjate to paties?

Jis užsidegė cigaretę, jo rankos drebėjo. Ji ironiškai nusišypsojo.

--Tu turi po to rūkyti, būsi ramesnis.

Jie valandėlę tylėjo, paskui ji atsistojo, o jis norėjo numesti šalin mintis, kaip ji savo drabužius: nieko neatsiminti -- sąžinės neturėti -- fiziologiškai veikti -- smegenis prablaivyti -- ir kelyje išlikti -- tikrajame parťijos kelyje.

Jos krūtų viršūnės sumirgėjo pro marškinius. Sukryžiuodama rankas, ji suėmė juos už kraštų.

Sargybinis pasižiūri pro langelį.

--Marškiniai tau bus peršilti, --pasako jis ir nueina keikdamasis.

Šnypštimas išgąsdina Iloną. Paskui ji pajunta traukimą. Sargybinis įjungė ventilatorių. Oras išiveržia ties grindimis, slysta jos kūnu aukštyn ir uždamas veržiasi pro skylę lubose. Ilona šąla vis stipriau, bet oro traukimas švelnina šlykštų grindų kvapą. Žingsniai kaukši rūsio koridoriuje. Kibirai statinėjami, vienas ties jos durimis. Ji girdi iš

garso -- jie yra pilni. Vienos durys atidaromos. Vanduo supliauška, pasigirsta keiksmas, durys užtrenkiamos. Paskui ateina jos eilė. Lediniai šaltas spindulys paliečia veidą ir krūtinę. Teka žemyn, beveik atimdama kvapą. Triukšmingai užsitrenkia geležinės durys. Nuo plaukų varva. Šlapi marškiniai prisiklijuoja prie odos. Kojos mirksta srutoje. Šaltis nuo oro traukimo aštrėja, darosi nebepakeliamas. Ji dreba, jos dantys kalena.

--Ar tau nešalta? -- paklausė Kuzinas. Ji juokdamosi papurtė galvą, išlygino drabužius ant kėdės atamos ir pasakė:

--Na, o tu?

--Baigsiu rūkyti.

--Ak, taip...

--Ką reiškia: ak, taip?

Vietoj atsakymo, ji iššaukiančiai kraipėsi priešais jį.

--Ar patinku tau?

Jos išvaizda buvo be priekaištų. Raudonieji plaukai buvo tikri. Iš gretimo kambario skverbėsi garsai.

--Nekreipk dėmesio, -- pasakė ji, mostelėdama link drabužių spinta užstatytų durų į kitą kambarį.

--Apsirenk! -- pasakė Kuzinas.

--Aš iš karto pagalvoju, kad tu esi tik nusigėres, -- atsakė ji, nusivylusi ir išsižeidusi. Kuzinas numetė ant stalo porą banknotų ir norėjo išeiti.

--Vienas nerasi išėjimo į gatvę, -- pasakė ji, pradėdama apsirėngti.

Jis tūnojo fotelyje. Jo akys buvo įsmeigtos į kilimo margį: tamsiai raudona ir stipriai mėlyna; žalia tarp juodo; balti ruožai purpuriniuose lopuose; lapai išmėtyti virš ornamentų, kurie aprėmuoti kvadratais. Kodėl širdys juodos? Kiekvienoje įsmeigtos raudonos erškėtis. Iš kiekvienos sunkiasi lašas žalia krauju.

--Tu esi įsimylėjęs, --pasakė ji.

--Nesąmonė.

--O taip, tik tu negali jos turėti, todėl atėjai su manimi. Ji baigė rengtis ir išvedė jį laiptais. Nakties oras gaivino jį. Mergė dingo. Jis svirdinėjo menkai apšviestomis gatvėmis, paskui jo akys sugavo vienos alėjos šviesų grandinę. Jos slydo nuo lempos prie lempos, ir kojos žingsniavo, kur akys traukė.

Pavargęs jis sustojo, atsirėmė į turėklus ir susivokė, kad stovėjo ant Dunojaus tilto. Iš naujo apniko jį šleikštumas. Jis pasidavė. Degtinės skonis, žuvis ir vynas, sumišęs su tulžimi, dar erzino jį, kai skrandis buvo jau senai tuščias.

Jis atrėmė galvą į tilto siją. Dunojus ošė. Susivokęs ėjo tolyn, bet ošimas liko, nors jis senai jau žingsniavo tarp namų, ir jis galvojo, kad tiltas ešas be galo. Paskui sustojo, norėjo įsikibti į turėklus, bet pagriebė sieną. Ošimas buvo jame pačiame, ir gatvės šviesų grandinė žėruodama vedė į beribę tamsumą.

Jis paklausė vieną praeivį: --Kur galiu rasti taksį?

--Ten, ant Dunojaus kranto, priešais viešbutį.

Kuzinas buvo praėjęs centrinę gatvę. Jis pokštelėjo delnu į kaktą ir apsisuko. Vienojetamioje vitrinoje pasirodė palydovas. Kuzinas sustojo, antrasis taip pat. Lango stiklas buvo blogai nulieta. Kuzinas pagrūmojo iškraipytam pavidalui, tas pagrūmojo atgal.

--Kur eini, Kuzinai?

--Ne tavo reikalas, drauge Kovacsai.

Žmogus Kuzinas atsuko nugarą draugui Kovacsui ir ėjo skersai gatvę. Eidamas žvilgtelėjo pro petį, Kovacsas padarė tą patį.

--Aš nebenoriu tavęs daugiau matyti, -- pasakė Kuzinas, staugiai nusisukdamas ir daugiau nebepažvelgdamas atgal. Jie atsisikirė, ir kiekvienas nuėjo savo keliu.

Ties Dunoju viešbutiu, nepaisant vėlaus laiko, vis dar stovėjo taksiai.

(Bus daugiau)

TAI BUVO PRIEŠ 25 METUS... Lietuvoj besilanką Pasaulio Liet. Kongreso proga amerikiečiai lietuviai laikraštininkai svečiuose pas respublikos prezidentą A. Smetoną. Iš kairės: Alantas, Daildyė, Trečiokas, britų atstovas, prez. A. Smetona, Rastenis, Karpius, Brazilijos lietuvių atstovas, Vitaitis ir Šimutis.

KASDIENINĖS MŪSŲ DUONOS RŪPESČIAI

Ilg. Andrašius

Sočiam žmogui kasdieninė duona nėra didelė problema. Alkanam yra dienos rūpestis, gyvenimo tikslas ir prasmė.

Prieš istoriniais laikais žmogus iš sumediotų gyvulių mėsos mito ir iš laukinių žolių surinktus grūdus valgė. Žymiai vėliau, kai žmogus pasidarė sėslus ir pradėjo žemę dirbti, jis iš nuimtos sėklos grūdų gamino tyrę, arba ragaišių sausam pavidalę valgė.

Šiandieninė mūsų duonos forma, prieš keletą tūkstančių metų, pradėjo Egiptas. Karaliaus Ramses III kapinyne, kuris apie 1200 metų prieš Kristų gyveno, — rasta kepykla ir plastiškas medžio modelis, malėjos, kepėjo ir duonos išnešiotijos.

Iš Egipto, vėliau duonos kepimo būdą pasisavino žydai. Bėgdami iš Egipto jie pasiėmė žalios tešlos ir kai juos tyruose prispaudė badas ir nebebuvo egiptietiškuose puoduose mėsos, į kurių turį jie šventai tikėjo. Bado ištikti jie pradėjo galvoti apie gausią duoną, kurią jie be rūpesčio valgė Nilo šalyje. Ir tikėjo, kad duonos ilgesys vėl juos atgal gražins.

Kasdieninė duona senais laikais ir Graikijoje buvo įprastas patiekalas. Mažiau jos buvo ant turtingųjų stalų, daugiau vartojo vargšai, taip vadinama miežių tyrė "Maza". Apie penktą šimtą metų jau pradėdama vartoti kviečių miltų duoną. Šito-

kia duoną iau vartojo romėnai, išmokę ją gaminti iš graikų. Duoniniai grūdai susilaukė didelės pagarbos.

Bet duona šiandieną turi didelę reikšmę ir žmonijos politiniame gyvenime. Romėnai šaukė: "Duonos ir žaidimų". Šis romėnų šūkis greitai išsivystė į mūsų šauksmą, kuris anais laikais buvo romėnų veiklumo ženklas. Jie reikalavo ne tik pigaus išlaikymo, bet ypatingos globos sočiai pavalgę ir žaidimais pasilinksinti. Tai buvo romėnų bendruomenės tuometinis gyvenimo tikslas.

Ciesoriaus Augusto valdymo laikais įvyko dvasinio pasaulio posūkis. Iš Bethlėjaus, mažutės vietovės Palestinoje, kilo nauja religija. Toji dieviškoji dvasia plačiai pasklido po ano meto pasaulį. Pirmieji krikščionis labai dažnai nuo persekiojimų turėjo Romos katedrose slėptis. Tose katedrose Kristaus pasekėjai paliko vaizdžiai įrašytą stebuklo atpasakojimą, kaip Kristus pavalgėdino 5 tūkstančius alkanų žmonių.

Penki duonos kepalėliai, nekaltu graudingumu savo abstrakcijoje, daro Kristaus mokslą patraukliu. Motyvas "Penki kepalėliai ir dvi žuvys", pasikartojančias ir grįžta daugelyje vėlesnių paveikslų, kaip simbolis

krikščioniškos bendruomenės.

Simboliška duonos reikšmė šventojoje vakarienėje paliko tikinčiųjų sielose gilius pėdsakus. Visais laikais tapytajai šventąją vakarienę vaizduoja įtikinančių jausmingumu. Ticianas savo paveiksle ypatingai ryškiai duoną pavaizdavo lauko vizijos šviesoje. Bet nešventoji duona, kaip profanai duonos kepėjai greitai paveiksle ižiūrėjo ir suprauto 13 šimtųjų kilančią miniaturą "Kepėjas prie duonos krosnies". Duona nėra vien tik religijos kulto žaismingas reikalas. Ji yra skirta kasdieniniam valgiui. Ir todėl mes matome meniškai atliktų medžio drožinių ir paveikslų. Jie guli ant gražių stalų šventose ir pokyliuose ir taip pat ant paprasto piliečio ir ūkininko kasdieninio skobnio.

Vokiečių romantika praityje ižiūrėjo ir atskleidė daug legendų ir pasakų, kuriuose duona dažnai būdavo burtais užkalbėta. Jakob Grimm pasakoje "Gyvenimo vanduo" paryškina, kaip jaunas princas ieškojo, padedamas vieno neužaugusio, švento vandens. "Viena rūtelė ir dvi riektės duonos" gali pasotinti du didelius liūtus, kurie saugoja užburtoji pilį. Bet pilįje princas rado ne tik "gyvenimo vandenį". Jis rado taip pat kardą ir duonos kepalėlį "Su kardu tu galėsi visą kariuomenę nugalėti, bet su duonos kepalėliu niekados to nepadarysi", — paporino princui pagalbą teikti pasirengęs neužauga.

Bet kietame gyvenime yra priešingas, kaip šioje pasakoje. Gyvenime duona yra pagrindinis kasdieninis rūpestis. Vienur ūkininkai duonos turi pakankamai, bet yra nemažai vietų, kur ir ūkininkas kenčia alkį. Rusų rašytojas Maxim Gorki davė gražų aprašymą, kaip svarstė degantį socialinį reikalą kepėjų artelės. Jis sako, reikia supramoninti ir mechanizuoti kepyklas, bet neleisti, apiplėšti kepėjų ir jų didžiulės aureolės.

Taip slenka duonos paveikslas iš praeities į dabartį. Ir visados duonos klausimas atsistoja gyvenimo pačiame pagrinde. Ir todėl, kar šių dienų mokslininkų mintys veržiasi pasiekti mėnulį, ar neverta atkreipti daugiau dėmesio į mūsų žemę ir jos vaisius už kuriuos mes esame atsakingi. Juk žemė mus maitina. Vakar ji maitino 1 milijardą žmonių, šiandien, — tris milijardus, o kiek rytoj?

GERIAUSI LINKĖJIMAI

visiems lietuviams

JOHN A. NUZZO INC.

QUALITY USED CARS

14206 MADISON AVE.

Call AC 1-5412

GERIAUSI LINKĖJIMAI

mūsų draugams ir rėmėjams

KING and SMITH
REALTY

5853 RIDGE ROAD

TU 4-9440

PASIKLAUSKITE SAVĘS

SEKAMŲ KLAUSIMŲ

APIE FIRMĄ, Į KURIĄ KREIPSITĖS,
PIRM NEGU SIŪSITE

DOVANŲ PAKETĄ Į USSR

1. Ar firma patikima?
2. Ar įrodžius tai?
3. Ar atsargiai ir tvarkingai atlieka pakavimą, išsiuntimą ir priėmimą dokumentu?
4. Ar naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ši firma biznyje daugiau 25 metų?
6. Ar yra oficialiai autorizuota firma?

Atsakymas yra TAIP į visus viršminėtus klausimus, jeigu jūs siūsite savo dovanų pakus per bile sekantį skyrių, priklausanti

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut St.
PHILADELPHIA 6, PA.
Walnut 5-34554102 Archer Ave.
CHICAGO 32, ILL.
Frontier 6-6399390 W. Broadway
SO. BOSTON 27, MASS.
Andrew 8-8764683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-9233346 Third Ave.
PITTSBURGH 22, PA.
GRant 1-3712174 Tilghman Street
ALLEN TOWN, PENNA.
Tel. HElock 5-2069979 So. Broad Street
TRENTON, N. J.
Tel. EXport 4-80851901 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYceum 5-0900263 Market St.
NEWARK 2, N. J.
Market 3-19686146 Michigan Ave.
DETROIT 10, MICH.
TASHmoo 5-75601313 Addison Road
Cor. Superior & 71 St.
CLEVELAND 3, OHIO
UTah 1-0807851 Hollins St.
BALTIMORE 1, MD.
MULberry 5-5787202 Second Street
LAKEWOOD, New Jersey
Tel. FOxcroft 3-6621GERIAUSI SVEIKINIMAI ir LINKĖJIMAI
visiems lietuviamsEAST END RAMBLER
CO., INC.

13829 EUCLID AVE.

LI 1-5300

20 metų tos srities

praktika

Vokiečių radijų
taisymas

TELEFUNKEN

Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE

CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių
modelių

LAKEWOOD 1-4669

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Jeį ir ne lygūs, bet geri pavyzdžiai

Rinkimų įkarštis, kaip ir nemažo. potvynio išsiliejusios upės vanduo, grįžta į krantus. Vienur dar perskaičiuos balsus, kitur ilgiau svarstys skundus, kurių šiemet žymiai daugiau suplaukė, o dar kitur — rinkiminėse lenktynėse vieni kitiems ant kojų užminę ir bičiuliškus santykius aparde — paduos rankas.

Visa tai šiam kraštui būdinga. Nei laimėję, nei pralaimėję nesiruošia vieni kitų šaudyti, kaip tai dažnokai vyksta Pietų Amerikos kraštuose, Azijoje, dabar Afrikoje, o ne ką geriau ir Turkijoje. Čia nei niekas nieko versti ketina, nei prie sienos statyti siūlo. Valdžia stebėtinai ramiu keliu pereina į tų rankas, kurie daugiau reikalingų balsų surinko. Kad ir ne daug daugiau, bet pagal įstatymus pakankamai valdžią perimti.

Prieš pora dienų čia visus nemažai nustebino dar vienas gražus pavyzdys, greičiausia įėjusias į JAV istoriją, tai rinkimus laimėjusio sen. J. F. Kennedy vizitas pralaimėjusiam viceprezidentui R. Nixonui. Vizitas ne pasigirti ir pasididžiuoti, bet gerus asmeninius santykius atstatyti. Greičiausia, ir apgailestauti, kad rinkiminė kovoj buvo pavartota ir tokių žodinių argumentų, kurie dabar disonansu atrodo. Ir, žinoma, pasitarti, kad šiam kraštui ir jo žmonėms per ateinančius ketverius metus būtų geriau. Geriau namuose ir užsienyje.

Nereikia abejoti, kad šis gražus pavyzdys, bus ir užsieniuose teigiamai įvertintas. Ir kiekvienu kritiškesniu momentu, valdžios trokštantieji gal prisimins viceprezidento R. Nixono žodžius: pasižiūrėkit, kaip pas mus — JAV yra. Atseit, pasižiūrėkit, kaip turi santykiauti laimėjusieji ir pralaimėjusieji.

Būtų neteisinga, jei šį, pačių didžiųjų pavyzdį prisiminę, užmirštume ir vieną lietuvių panašų pavyzdį. Štai, lapkričio 10 d., tuoj po rinkimų, Charles P. Kal — Lietuvių demokratų lygos vykdomojo komiteto pirmininkas, "Naujienose" paskelbė laišką, kuriame sako:

"Pripažįstu demokratų partijos principus ir už juos kovojau, bet niekad nesakiau ir nesakyčiau, kad kitas mano tautietis, priklausęs republikonų partijai ir ginąs jos principus, yra daug prastesnis, negu demokratas.

Jeigu paskutinės politinės kampanijos metu vienas ar kitas mūsų demokratų partijos narys vienokiu ar kitokiu būdu asmeniškai įžeidė lietuvių republikonų partijos nari, tai demokratų vardu įžeistąjį atsiprašau. Esu įsitikinimo, kad lietuvis niekad neturėtų bereikalingai įžeisti kito lietuvi. Bet kol partijų kova eina visu aštrumu ir žmonės įsikarščiuoja, tai kartais prasprūsta vienas kitas neapgalvotas sakiny. Geriausia visuomet kalbėti apie partiją ir jos principus, bet neįžeisti ir nežeminti paskirų asmenų.

Nekreipkime dėmesio į šiomis savaitėmis buvusias kovas, bet visai lietuviui vieningai ir toliau ginkime tai, kas mums svarbiausia: pavertę Lietuvą išlaisvinimą.

Pavyzdžiai gražūs, verti dėmesio šiandien ir rytoj.
B. G.

ATSAKYMAI Į ŠEŠIS DARBININKO KLAUSIMUS

Darbininko redakcija perspausdino vieną ištrauką iš mano straipsnio, įdėto Dirvoje lapkričio 2 dieną, įterpdama į ją šešis paklausimus, reikalaujančius atitinkamų "taškų ant i". Neabejoju, kad pati Darbininko redakcija gana gerai numano, ką aš turėjau galvoje, ir spėju, kad klausukus ji stato tik norėdama pabandyti, ar aš išdrįsiu tuos "taškus" uždėti. Prašomi Kartoju ištrauką su klausukais ir atsakymais į juos.

"Teko girdėti atsitikimų, kada katalikiškumas buvęs panaudotas (keno?)..." --inž. A. Rudžio iš Chicagos, buvusio Am. Liet. R. --Katalikų Federacijos pirmininko.

"...kaip kanalas gauti įstaigose (kokiose?)..." --Valstybės Departamente, per valdininką kataliką, jei neklystu, kataliką -- konvertitą.

"...tam tikroms protekcijoms (kokioms?)..." --pageidaujamos laikinio Lietuvos pasiuntinybės vedėjo asmeninei padėčiai stiprinti.

"...reikalingoms tam tikra prasme (kokia?)..." -- kad asmeninės padėties netikrumą sukeliančios raidės "a.i.", jei ir nebūtų nubrauktos, tai kad bent būtų aiškinamos ne kaip "ad interim", kas reiškia tik "kol kas", o būtų skaitomos kaip "ad infinitum", tai yra, "iki begalybės".

"...patvarkyti kai kuriuos (kokius?) mūsų lietuviškos politikos klausimus..." -- Lietuvos atstovavimo Washingtone klausimus.

"Tuo keliu pasiekti tikslai gal buvo pageidaujami katalikų vardu identifikuojamiems lietuvių sluoksniams ar grupei (kuriai?)..." --krikščionių demokratų su visais satelitais, o gal būtų taip pat ir frontininkų.

"...bet jie gerokai kritikuotini iš kitų lietuvių pusės (kurių?)..." --iš visų, kuriems rūpėjo, kad Lietuvos pasiuntinybė Washingtone nebūtų nusmerktą iki begalybės pasilikti su provizoriumu iškaba, ir kuriem rūpėjo, kad jos vadovavimas būtų kiek įmanoma kompetentingesnė rankose.

Įkarimą, kad prezidentui esant katalikui, tokių asmeninio -- grupinio protekcijų siekimo praktika galėtų pasiekti akieplėšiško masto, Darbininkas vadina sektantizmu...

Iš tikrųjų sektantiška akcija yra kaip tik tokia akcija, kurią jau yra praktikavęs (ir ją didžiavęsis) buvęs ALRK Federacijos pirmininkas. Tiesą

Chicagoje rengto Žalgirio mūšio ir Dariaus Girėno skridimo minėjimo komiteto nariai neseniai turėjo savo baigminį posėdį. Iš kairės į dešinę: komiteto pirmininkas dr. St. Biežis, vicepirmininkas A. Rėklaitis, sekretorius A. Gintneris, parodo vadovas J. Gaizutis ir išdinininkas C. Grincevičius. Nutarta Dariaus Girėno skridimo minėjimą rengti ir 1961 m.

P. Petručio nuotrauka

ŽUVUSIEMS DĖL LIETUVOS LAISVĖS PAMINKLAS CHICAGOJE

A. Rėklaitis

Kilus sumanymui paminklą statyti, pradžioje buvo galvota atkurti čia, Chicagoje, buvusį Kaune Karo Muziejaus sodelyje žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklą. Bet giliau studijuojant

sakant, akieplėšiško masto ji jau sugebėjo pasiekti ir be kataliko prezidento. Kad kataliko prezidento išrinkimas tokioms akcijoms sąlygas (kaip sakiau, pačiam prezidentui nei nežinant) gali tik palengvinti, o ne pasunkinti, -- tai yra savaime aiškus dalykas. Lietuviškiems reikalingas pasiekti gerų protekcijų per betkokios tikybės pareigūnus ar prezidentus būtų sveikintina iš lietuvių pusės, bet ne visiems lietuviams gali būti pageidaujamos sąlygos palankios sektantiško pobūdžio protekcijoms. Prezidentas tokiu atveju yra pasyvus veiksnys. Gali būti visiškai vietišk, kokio jo tikyba, jeigu niekas nesikesins jo tikybės sektantiškai išnaudoti.

V. Rastenis,
N.Y.

DIDELĖ ĮSMINTIS PRIEŠ IR PO RINKIMŲ...

J. Tysliava Vienybėje, prieš rinkimus, spalio 21 d. rašė:

"Todėl ir nesistebėsiu, jei Kennedy laimės. Juk ir praeitais dviem rinkimų atvejais laimėjo ne republikonų partija, kuri tebėra mažumoje, bet Iki".

J. Tysliava Vienybėje, po rinkimų lapkričio 11 d., jau rašė: "Jau vien tas faktas, kad Nixonas nuo Kennedy buvo atsilikęs vos keletu šimtų balsų, rodo republikonų partijos gajumą ir jos įtaką šalįje".

Manau, kad komentarai nereikalingi. Ar ne tiesa?

O, Norvaišaitė,
Athen

TIKSLAS AIŠKUS, TIK GAL PRIEMONĖS KEISTOKOS

Seniausios Chicagos lietuvių parapijos biuletenyje atspausťas toks pranešimas:

ATYDA
Buvo pašaukimas iš vyskupijos kad nešimom dvasiškųjų kalėdų parapijos ribose. Vyskupo yra įsakytas kad nėjokis pasaukietis kunigas arba vienuolis gauti rinkti aukas be klobono pavadinimo. Tai gi nolisikskite ir neuokokita.

Žinoma labai gaila, kad į Šv. Jurgio parapijos pajamas kėsinais perdrąšs įsibrovėliai, tik norisi paklausti klobono prelatato Antano Martinkaus ir šios parapijos vikaro kun. Dr. Juozo Prunskio, kuria keista kalba leidžiamas šis Šv. Jurgio parapijos biuletenis? Šią kalbą, matomai su klobono pritarimu, "Mūsų Parapija" biuletenis praktikuoja jau ištisus metus. Gal kalėdojimo sezono proga būtų galima pasistengti ir kalbą biuletenyje padaryti tikintiesiems suprantamesnei!

Parapietis,
Chicago

lietuviškai priaugančiai kartai, tai paminklo vieta turi būti ten, kur daugiausiai ir dažniausiai susirenka lietuviai ir lietuviškas jaunimas. Tokia vieta Chicagoje yra Jaunimo Centras.

Jaunimo Centre ne tik sekmadieniais bet ir kiekvieną dieną, ypač vakarais, verda, kunkuliuoja lietuvių kultūrinis gyvenimu. Čia ne tik jaunimas, bet ir senimas turi puikias sąlygas lietuviškam darbui. Jaunimo Centras tapo viena iš mėgiausių lietuvių vietų Chicagoje. Čia Čiurlionio Galerija, čia Lietuvos Laisvės Kovų Muziejus, čia Muzikologijos Archyvas, čia lietuvių profesorių kambarys ir biblioteka. Čia vyksta dažnos meno parodos, lietuvių bendruomenės ir įvairių kitų patriotinių lietuvių organizacijų susirinkimai, suvažiavimai, renginiai, minėjimai. Čia yra aukštesnioji li-tuanistinė mokykla, įvairūs kursai.

Žodžiu, Jaunimo Centras yra ta bazė, kur kyla lietuviškos veiklos idėjos ir sumanymai, kur vyksta tų idėjų ir sumanymų realizavimas, kur mokomas ir auklėjamas lietuvių tautos atžalynas -- jaunimas patriotinėje lietuviškoje dvasioje, kur reikišdasi visas lietuvių kultūrinis ir bendruomeninis gyvenimas. Tad suprantama, kad ir žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklui toji lietuvių kultūrinė bazė -- Jaunimo Centras yra viena iš tinkamiausių vietų mūsų išeivių sąlygoje.

Atsiranda balsų šią vietą kritikuojančių. Girdi, paminklas yra Tėvų Jėzuitų nuosavybės aikštėje, tarp jų koplyčios ir jų pastatytų Jaunimo Centro namų. Tad ir pats paminklas, atrodo, lyg būtų jų pastatytas ir jiems priklausytų nors ištikrųjų taip nėra. Iš kitos pusės, Tėvai Jėzuitai, kaip konfesinė bendruomenė, negali būti visiems lietuviams prie širdies. Tuo požiūriu pasirinkta paminklui vieta ir pats paminklas ne visų lietuvių bus lankomi.

Į tokius priekaištus reikėtų atsakyti, kad bet kokia kita paminklui parinkta vieta vis vien visų lietuvių norų bei pažiūrų nepatenkins.

Girdėti ir tokių balsų, kurie sako, kad paminklą reikėjo statyti kurioj nors viešoje vietoje: aikštėje, parke ar skersgatvyje, kad praeivių masės jį matytų. Tokioje vietoje tas paminklas turėtų būti didingas, įspūdingas, Lietuvos garą skleidžiantis. Bet tokio paminklo mintis, atrodo, tik fantazija, ne realybė pagrįsta. Tik pagalvokime, žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklas ir nekoks, bet didingas, įspūdingas svetimos valstybės ribose. Ar būtų leistina etikos žvilgsniu net kreiptis į JAV įstaigas leidimui gauti tokią paminklui statyti? O kas pinigų duotų tokią didingam ir įspūdingam paminklui? Iš viso, tokio paminklo klausimas nediskutuotinas, kaip nereali fantazija.

Pastatytas žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklas bus reikalingas nuolatinės priežiūros ir apsaugos. Jaunimo Centro aikštelė tuo atžvilgiu labai patogi.

PAMINKLO APRAŠYMAS

Paminklo frontas atsuktas į rytus -- So. Claremont Ave., Paminklo visumos vaizdą sudaro šios atskiros, bet bendron kompozicijos apjungtos dalys:

1. Aikštelė su Vytauto Didžiojo laikų Lietuvos žemėlapiu,
 2. Koplytkryžius su būvusio Kaune žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo fragmentu,
 3. Skydai ir
 4. Aukuras.
- Prie paminklo dar priklauso du stiebai vėlavoms ir apšvietimo įrenginiai.

Koplytkryžius, skydai ir aukuras pastatyti ant keturkampės aikštelės, kurios viršus yra padengtas tašyto akmens plokšte, 116' x 108' dydžio.

Aikštelė sudaryta iš trijų pakopų betoninio pagrindo. Jos viršutinė pakopa yra 152' x 144', apatinė -- 302' x 294'. Ant aikštelės viršaus yra išgraviruotas Vytauto Didžiojo laikų Lietuvos žemėlapis su ano meto kaimyninių sričių žymenimis geografiniais taškais. Aikštelės šiaurės vakarinėje kampe yra paminklo pagrindinė dalis -- koplytkryžius, kurio aukštis su jo viršūne yra 27 pėdos.

(Nukelta į 6 psl.)

KALĖDOS IR NAUJI METAI ARTĖJA SIŪSK DRABUŽIŲ DOVANŲ SIUNTINIUS SAVO DRAUGAMS IR GIMINĖMS! SIŪSK DABAR -- SIŪSK PER

Cosmos Parcels Express Corp.

Licensed by Intourist

Kiekvienas siuntinys apdraustas. Pristatymas garantuotas. Gavėjas nieko nemoka

Visuose mūsų skyriuose yra rudens ir žiemos reikalams didelis pasirinkimas daiktų žemomis kainomis. Aplankykite mūsų jums artimiausį skyrį, kur gausite visas informacijas.

NEW YORK 3, N.Y., 39 - 2nd Avenue -- Tel: AL 4-5456
BROOKLYN 7, N.Y., 600 Sutter Avenue -- Tel: DI 5-8808
LAKEWOOD, N.J., 126 - 4th Street -- Tel: FO 3-8569
PATERSON 1, N.J., 99 Main Street -- Tel: MU 4-4619
NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street -- Tel: LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson Street Tel: HU 1-2750
WORCESTER, Mass., 174 Millbury Street -- Tel: SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich., 9350 Jos. Campan -- Tel: TR 3-1666
CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th Street -- Tel: TO 1-1068
CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Avenue-- Tel: BR 8-6966
CHICAGO 29, Ill., 2439 W. 69th St. -- Tel: WA 5-2737
SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter Street -- Tel: FI 6-1571
NEWARK 3, N.J., 428 Springfield Avenue -- Tel: BI 3-1797
PHILADELPHIA 41, Pa., 4925 Old York Rd. -- Tel: DA 4-4401
SPRINGFIELD, Mass., 220 Worthington St. - Tel: RE 2-7163
WATERBURY, Conn., 6 John Street -- Tel: PLaza 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich., 414 Scribner Ave., N.W. -- Tel: -- GL 8-2006

PASSAIC, N.J., 211 Monroe Street -- Tel: PR 3-0979
DETROIT, Mich., 7300 Michigan Avenue, -- Tel: VI 1-5355
VINELAND, N.J., West Landis Avenue, Greek Orthodox Bldg. Šis skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

ŠIANDIEN IR RYTOJ

Šiuo metu Kremluje, už uždarytų durų, vyksta komunistų "viršūnių konferencija". Susidaro įspūdis, kad ji dar galės keletą dienų nusitęsti, nes komunistinių kraštų atstovai nori susitarti dėl taktikos kurios turės laikytis komunistinis blokas naujame periode, išrinkus Kennedy Amerikos prezidentu.

Čia jaučiamas didelis nesutarimas tarp Pekino ir Maskvos. Jei Pekinui Nixonas ir Kennedy yra "vienodų plunksnų paukščiai" ir antrasis skiriasi nuo pirmojo tik tuo, kad moka stipriau rėkti, kas padėjo jam laimėti rinkimuose, tai Maskva, Praha, Varšuva ir Rytų Berlynas demokratų kandidato pergalę mato ženklą, kad amerikiečiai nusigręžė nuo Eisenhowerio politikos.

Chruščiovas buvo vienas iš pirmųjų ilga ir nuoširdžia telegrama pasveikinęs Kennedžio laimėjimą. Tai reikšminga, nes dar keliom valandom prieš balsavimą Maskvos laikraščiai rašė, jog reikia stipriai padidinti stiklo, kad rastum skirtumą tarp abiejų kandidatų. Atkreiptinas dėmesys į greitą telegramos išsiuntimą, retai greitą sovietų reakciją. O pagaliau ir tai, kad tuoj po rinkimų Rytų Europos kraštuose pasirodė Kennedžiui palankūs komentarai.

Gal tai yra įrodymas, kaip sako politinių įvykių stebėtojai, kad Kremlius jau iš anksto buvo nutaręs džiaugtis Kennedy laimėjimu ir, tik norėdamas parodyti, kad nesikiša į Amerikos rinkiminę kampaniją, iki paskutinės minutės "nematė" skirtumo tarp abiejų kandidatų.

Šitokia palanki reakcija iš sovietų pusės rodo, kad Maskva vėl pradės "šypsenų" ofensyvą ir, beveik tikras dalykas, kad demokratų kandidatui atsėdus Baltuosiuose Rūmuose, "užmirš" U-2 incidentą ir nebeprašys "atsiprašymų", kas iki šio laiko bloko derybas tarp Rytų ir Vakarų.

Komunistų "viršūnių konferencijoje" labiausiai diskutuojamos pozicijos dviejuose svarbiausiuose derybų su Vakarais punktuose: nusiginklavimo ir Berlyno, kurių turės laikytis sovietinis blokas.

Ir čia, sakoma, pasireiškia didelis nuomonių skirtumas tarp Pekino ir Maskvos.

Kinai įsitikinę, kad Chruščiovo nusiginklavimo planas bendroje linijoje neįgyvendinamas, Vakarai niekad neatsisakys nuo ginklavimosi, nes tik su jo pagalba gali išlaikyti savo ekonominę lygsvarą ir režimą. Mao atstovai ir toliau rodo nepasitenkinimą amerikiečiais, kurie jie bebūtų, respublikonai ar demokratai. Pekinas yra pasmerkęs dviejų Kinijų formulę, už kurią neseniai pasisakė Kennedy patarėjas, kandidatas į valstybės sekretorius Chester Bowles.

Kitas ginčų objektas tarp komunistų vadų, tai pagalbos tiekimas Alžiro sukilėliams ir Kubai. Jei kinai pasiryžę efektingiau remti, sovietai vengia aiškiai pasisakyti, nenorėdami sukelti didesnių komplikacijų.

"Ar Chruščiovas atvyks į Bonną" tokią antraštę uždėjo socialdemokratų laikraštis Neue Rhein Zeitung pasikalbėjimui su Adenaueriu, kuriame šis sakė: "Aš buvau nuvykęs į Maskvą, tad dabar atėjo eilė Chruščiovui atvažiuoti į Bonną".

Tai yra reikšminga, nes tuo daromas neoficialus kvietimas komunistiniam diktatoriui atsilankyti į Vakarų Vokietiją.

"Aš tikiu, kad su Chruščiovu, galima diskutuoti toliau sako Adenaueris. Tai kitas žmogus negu Stalinas".

Ir toliau pasikalbėjime kancleris Adenaueris rodo optimizmą deryboms su Rytų Vokietija dėl pasirašymo naujos prekybos sutarties tarp abiejų Vokietijų, kuriai iki šio laiko Bonna priešinosi.

Chicagos lietuviai gyvai domėjosi rinkimais. Margučio radijo programos metu vyko įdomūs debatai. Respublikonus atstovavo inž. V. Adamkavičius (dešinėje), o demokratų A. Baliūnas. Moderavo programos redaktorius dr. B. Dirmeikis (kairėje).

P. Petručio nuotrauka

Ruduo klaidžioja po Chicagą...

Alb. Valentinas

Jau ir po rinkimų... Nuotaikos prieš rinkimus buvo "karštos". Visi klegėjo visuose pašaliuose kaip tik bešmanė. O dabar jau viskas atšalo... Kiekvienas susitakė su "esama padėtimi". Vyksta tik "sąskaitėlių" suvedinėjimas.

--Jonai, -- rodo anas išskėtęs abiejų rankų pirštus.

--Kas yra?, -- šis nesupranta.

--Skaityk kiek čia yra. Dešimt...

--Brolau, tai jau "prabirtinai"

--juokiasi Aleksas Joriškietis už baro.

Jonas visai nesi juokiasi. Rimtą, išsitraukia iš piniginės dešimkę ir paduoda anajam. Anas įsideda pinigą į kišenę ir juokiasi. Ir taip dabar: vieni traukia iš kišenės, o kiti įsideda... Taip jau visada esti šioje ašarų pakalnėje.

--Bet, vyrai, ar aš nesakiau...

--garsiai taria vienas, užvoždamas skrybėlę and pakaušio.

--O ką jau pats sakei?, -- atsiliepia ironiškai balsai.

--Ką sakiau... Jau nebeapmėnate? Gi, sakiau trūks, plyš, ar laikys, o Kennedy per rinkimus tikrai išsilaukys.

--Šėtone, jau meluoji, -- suklego piktai balsai. -- Visas apsikabinėjęs medaliais "Aš už Nixoną", kaip koks kovos fronto

generolas, bėgai, lakstei, agitavai ir gąsdinai mus šiais žodžiais: "Vyrai, jei Nixonas pralaimėtu, tai mus ištiks didžioji nelaimė -- užtamsės saulė, kils didis žemės drebėjimas ir žvaigždės nuo dangaus birs riekėkučiomis. Jei šito nenorite, tai žinokite už ką balsuoti." Ar nesakei taip, a? O dabar jis jau kitą giesmelę gieda...

--Aš taip nesakiau... -- tyliai, it pats sau, tarė žmogėnas.

--Et, vyručiai, mums, šapų vabalėliams, nebūs praščiau nė prie Jono Kennedžio, -- paaiškino žinovas. -- Ot, kapitalas tai gali nukentėti. Toks šimkūnas, Maikis, ar kiti, kurie turi likerštorelius ar tavernas, tai gali pajusti "revoliucijos" ranką. Mat, kapitalistai...

Aleksas Joniškietis žiauriai pasižiūrėjo pro akinų viršų.

--Maikis gal ir nenukentės, ale keliolika tūkstančių aukštų šio krašto "žinių" tai jau tikrai neteks "džiabo". Po sausio dvidešimosios turės pasiimti savo portfelius ir "go out". O jų vieton ateis kiti su naujais portfeliais. Taip jau yra šiame margame svietelyje...

--Bet aš jums pasakysiu tikrą tiesą, -- tarė vienas "mišparininkas". -- Kad Nixonas pralaimėjo, yra kaltas tik vienas žmogus...

--O kas, kas...?, -- suklego balsai.

--Jis... -- dūrė pirštu nenau-dėlis į Jūsų korespondentą.

--O kodėl jis nabagas kaltas?

--Aš pats mačiau... Prieš rinkimus į pasigavo tas nepataisomas demokratas inž. Mindaugas Jazbutis, nusitempė pas Maikį ir aiškiai pasakė: "Jei nenori būti per Kalėdas aplaidytas grybų kotais, tai užčiaup burnelę ir žodžiu ir raštu prieš demokratą. Ir tylėk..." Paskui nusakstė visus nixoniškus ženklelius be pasipriešinimo...

--Prisipažįstu. Dėl pralaimėjimo kaltas esu Aš...

Tai ir tokios tokelės porinkiminės nuotaikos.

Yra žmonių, kuriems nerūpi nei rinkimai, nei prezidentai, nei kitos šio svieto marnastis. Štai, kad ir mano mielas pažįstamas, senas marketparkietis, garbin-gas, cenatylvas kavalierius, tik-tai metelių aštuoniasdešimties... Neturi jis nei genčių, nei gi-minių, draugų anei priešų. Bet turi jis didžiulį apartamentinį "buldingą" tikrai iš 48 gyvenamų vienetų... Kiek jis gali kainuoti --mano biedna galva neišneša. Tai galėtų nuspręsti tik mūsėškiai rilesteitininkai. Aną dieną sutinku aš jį "ieloje".

--Tai kaip patinka naujasis prezidentas?

--Koks prezidentas?

--Nagi, Amerikos prezidentas...

--Kas man rūpi... Nei aš jo mačiau, nei aš jį pažįstu. Toks man tas dėdė, toks anas dėdė...

Ir įnirtusiai rausiasi po "garbičių".

--Bet buldingą tai turi baisiai

didelį. Reikėjo sunkiai dirbti mainose...

--Bene iš darbo. Iš munšėino, iš munšėino...

Ir garbus kavalierius "garbičiuje" rado sudžiūvusios bulkos gabalą...

--Žiū, jau ir ruduo atėjo. Visi lapai nubiro... Ruduo klaidžioja ir po ielas...

--Kas man rūpi... Tegu sau klaidžioja, tegu visi lapai nubirsta...

Ir antroje bačkoje jis rado nugrauztą kalakuto nugarą...

--Ar vis dar tebegyveni savo beismonte prie boilerių?

--O kur aš kitur gyvensiu. Kas man rūpi...

--Vistiek žydai pasiims tavo pinigų iš bankų...

--Mockus sakė kad neduos...

--Vistiek saulės amžių nebegyvensi. Numirsi. Atvažiuos miesto kupčiai ir, nė dėkui nepasakę, pasiims tavo buldingą. Geriau parduotum, išvažiuotum kur į Floridą ir nugyventum kaip milijonierius... O dabar rausies po tuos garbičius...

--Eik tu sau peklon pykė prisidėgti... Kas man rūpi... -- Ir radęs dar apipelėjusios dešros galą, mūsėškis milijonierius tekinas iela nubėgo.

Tikrai yra labai laimingų žmonių. Jam niekas nerūpi...

•

--Bet pačiam reikėtų jau lyg ir apsikirpti... -- kartą pastebėjo vienas mano bičiulis.

--Dabar jau dažniau reikia kirptis, o Chicagos kirpėjai nepigūs...

--Bet kiek pamenu, paties plaukai jau irgi buvo tokie "sulysę" ir jau gana "šarmuoti". O dabar vėl tamsūs ir tokie stamboki. Kas gi atsitiko?

Ir aš bičiuliui papasakojau gana keistą istoriją.

--Vasarą, kai mūsėškiai rengė Lietuvos paviljoną Tarptautinėje parodoje, tai rengėjams pasisiū-

lė mūsėškis Lietuviškos vaistinės savininkas J. Breivė, kad mūsų paviljone pardavinėtų jo naujai pagamintus vaistus Nr. 1-25849, kurie esą visu 100% veiksmingi nuo plaukų slinkimo, pleiskano, niežėjimo, šašų ir kitų galvos odos negalavimų... Tada rengėjai iš to tik gerokai pasijuokė ir tiek. Aš šitą "paslaptį" žinojau, ir, kadangi turėjau nemažos bėdos dėl plaukų slinkimo, nudūlinau į J. Breivės vaistinę, 2458 West 69th St. Chicago 29, Ill. Žinoma, juokais, nieko gero nesitikėdamas...

--Atsimenu, apie tai rašei ir "Dirvoje".

--Taip, rašiau. Ir turiu "Dirvos" skaitytojų padėkos laiškus kad rašiau. Matyti, jie jau tada pasinaudojo ir jiems pagelbėjo...

--Ir kaip dėjosi toliau?

--J. Breivė man nuoširdžiai patarė pasinaudoti tais vaistais.

pareikšdamas, jei nepadės, jis pinigų gražina atgal. Ir parodė visą krūvą padėkos laiškų, kuriems vaistai pagelbėjo. Sakė, kad jis vaistus gamina čia, o išradimo receptą jam yra palikęs dar Vokietijoje mirdamas

vienas jo geras draugas vokie-tis gydytojas. Visdėlio ėmiautuos vaistus vartoti, bet ir pats juokiaus: "Svieto išmislai, Dievas plaukus davė, Dievas pats ir atsiima..." Bet po kurio laiko vartojimo, plaukų slinkimą "suturėjo", jie sutvirtėjo ir net atgavo pirmąją spalvą. Matai nuo juoko pradėjau, o išėjo rimtai. Dabar pats matai... Tik bėda, kad dabar vėl reikia vaikščioti pas kirpėją...

--Ko gero, tas aptiekorius padarys, kad Chicagoje daugiau nebūbus plikų... Bet kodėl tu, perkūne, man pirmiau nieko nesakei? Juk ir man plaukai saujomis krenta...

--Nesakei... Tada rašydamas juokais buvau pasižadėjęs "Dirvos" skaitytojams parašyti vėliau, ar man "pamačiojo" ar ne. Bet tylėjau, nes ko gero, dar pamany, kad esu koks agentas ir užsiimu reklama... Bet dabar rimtai visiems sakau: reikdagieltis kol nevēlu.

--Bet gero žmonėms nėra ko pavydėti. Juk vaikščioti plika galva yra ir nepatogu ir šalta...

GERIAUSI SVEIKINIMAI
visiems lietuviams

CLEVELAND AMBULANCE
SERVICE, INC.

Remember the Maroon and Cream Colored
Cars with the Men in White

Called and Recommended by Cleveland's
Leading Physicians and Surgeons

ENDicott 1-0770

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj
PADEKOS DIENOJ

WILSON and CO.
INSURANCE

ALL KINDS OF INSURANCE

11800 Shaker Blvd.

Call WY 1-5800

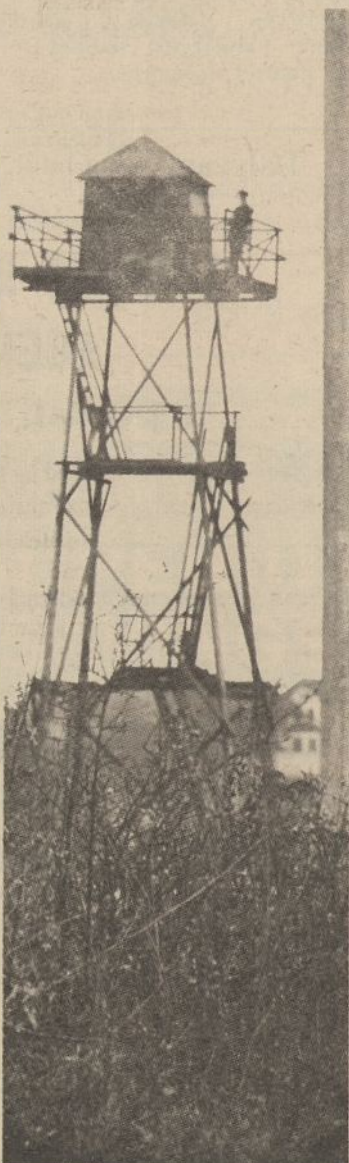
Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj
PADEKOS DIENOJ

Wm. H. BROWN REALTORS

17591 BROADWAY

MAPLE HEIGHTS

MO 2-1400

Geležinė uždanga, skirianti komunistų pavergtuosius kraštus nuo laisvojo pasaulio, dabar daug kur saugoma telekrintų vielų užtvaramis, ginkluotų sargybinių, minų laukų ir čia parodytu sargybų bokštų.

Chicagoje, Čiurlionio Galerijos patalpose, buvo surengta dail. J. Pautieniaus 60 m. amžiaus suka-tuvinė paroda, kurią aplankė gausūs chicaliečių. Nuotraukoje parodos atidarymo metu kalba dail. J. Pautienius. Pirmoj eilėj iš kairės: dail. Šileikis, Pautienienė, dail. A. Varnas, prof. J. Žilė-vičius, konsulas dr. P. Daužvardis, J. Daužvardienė, B. Babrauskas, P. Gaučys, Gintneris ir kt. V. Noreikos nuotrauka

Vasario 16 Gimnazijos tautinių šokių grupės šokėjai. Iš kairės: Ošurkaitė, Plukaitė, Sakalauskaitė, Vyktinaitė, Kušneraitė, Valaitytė, Šverinaitė, Kelerytė. Užpakaly stovi: Juozaitis, Duda, Pociulis.

AMŽIAUS PASIKEITIMO LIGOS

Dr. A. Grigaitis

Klimakterija arba angliškai change of life, suseraga pasiekę tam tikrą amžių ne tik moterys, bet ir vyrai.

Vyrų klimakterijos amžius 55-60 m., moterų 40-50 metai. Vyrų dažniausia ir nepastebi, kada jie pergyvena fizinis ir sielos nukrypimus atėjus bei lytinių klimakterijos laikui. Tai dažniausiai pasireiškia nervų sistemos ir širdies jautrumu.

Klimakterijos priežastis yra vytimas ir pagaliau pilnas sustojimas lytinių liaukų funkcijų bei lytinių hormonų gaminimo. Pas moteris šio proceso paseka — sustojimas tapti neščia bei gimdyti.

Jei lytinės ugnies užgesimas vyksta iš lėto, klimakterijos reiškiniai gali būti visai nežymūs. Tai atsitinka pas 15-20% moterų. Jei lytinių liaukų ugnis gęsta staigiai, klimakterijos simptomai gali būti labai sunkūs ir gali tęstis daugelį metų.

Kartais pas moteris klimakterija gali pasireikšti ankstokai: 25-35 metų amžiuje. Tai, žinoma, priklauso nuo ankstyvo lytinių liaukų veiklos nuvytimo.

Dirbtina klimakterija įvyksta po chirurginės kastracijos, X-y spinduliais švitinantis dėtis, arba gydant gimdos vėžį radio spinduliais.

Lytinio brendimo metu hipofizio liauka, kuri randasi smegenų apačioje, pradeda gaminti ir siūsti į kraują taip vadinamą hormoną ga-

natropiną, kuris dėtyse skatina produkuoti lytinį hormoną — estrogeną. Folikulas — pūslelė, kurioje auga moters kiaušinėlio ląstelė, sprogstą ir kiaušinėlis iškrinta laukan į tubą, kuri veda į gimdą. Tuomet tuščia folikula gamina kitos rūšies hormoną — progesteroną, kuris parengia gimdos sienelės juse prikibti apvaisintam kiaušinėliui. Jei apvaisinimas neįvyksta, seka menstruacijos. Jei estrogeno gaminama permažai, arba visai nepagaminama, tuomet folikulas, kuriame bręsta kiaušinėlis, neplyšta ir progesterono nepasirodo.

Nustojus veikti moters lytinėms liaukoms, prasideda kitos rūšies hormonų gamyba. Adrenalino liaukos, kurios randasi virš inkstų, padidina estrogeno gamybą. Kitos vidinės sekrecijos liaukos taip pat didina kai kurių hormonų gamybą. Bendrai, moters organizme, sulaukus 45-50 m., pradeda vykti permainos. Prasideda taip vadinama klimakterija, kurios me-

tu persitvarko žmogaus vidinių liaukų simfonija.

Klimakterijos reiškiniai yra įvairūs: tai meta į šalį, tai į karštį, galvos sūpėjimas, svaigulys, širdies plakimas, silpnumas, aukštas kraujo spaudimas, nervotumas, medžiagų apykaitos pakeitimas, įvairūs virškinamojo aparato negalavimai, palinkimas rieberti, nemiga, irzlumas. Pagaliau reikia pridurti, jog pas kai kurias moteris šiame periode kartais būna net ir sunkūs psichikos pakeitimai, galys baigtis psichozu.

Šis moterų psichikos pažeidimas dažniausia pasireiškia depresija, melancholija, privedant net prie savižudybės.

Psichikos pažeidimo metu pas moteris atsiranda baimė dėl savo nusidėjimo, jų pasekmių, baimė kaltumo, baimė bausos už nusidėjimus po mirties. Pas tokias moteris net gali atsirasti haliucinacijos.

Klimakterijos metu nors ir mažai kraujo pasirodymai, baltosios, bendras suliesėjimas, svorio kritimas, krūtys sukietai, turi moterį vesti pas gydytoją. Labai patartina klimakterijos metu moterims kartą, du kartus per metus pasirodyti gydytojui, kad nepraleidus vėžio reiškinio.

Sergant klimakterija reikia naudoti mažiau mėsos. Vengti aštrių valgių, alkoholio, kurie dilgina nervų sistemą. Gydymui kartais vartojami lytinių liaukų harmonai, bet terapija harmonais gali duoti kraujavimą, skausmus krūtys, gimdą, nervotumą.

Klimakterijos gydymui vartojama ir nemažai vaistų, kurie neretai pagelbsti vargstančią ligonę.

Pora žodžių apie klimakterijos psichozę — melancholijos gydymą. Anksčiau beveik 50% susirgusių moterų melancholija baigėdavo gyvenimą psichiatrinės ligoninėse. Dabar, išradus geresnius vaistus, o ypač nuo elektrinio šoko, pagijimas siekia iki 90%.

ŽUVUSIEMS DĖL LIETUVOS LAISVĖS...

(Atkelta iš 4 psl.)

Koplytkryžiaus pietiniame ir vakariniame šonuose komponuotas buvusio Kaune žuvusiųs dėl Lietuvos nepriklausomybės paminklo fragmentas, kurio aukštis yra 61 col. Fragmento pietų pusėje įgraviruota Zikaro skulptūra "Verkianti moteris prie kapo" ir kiek aukščiau įgraviruota data 1921 m., o dar aukščiau Vyties Kryžius sukryžiuotas su kardu.

Koplytkryžiaus rytinėje pusėje, kryptimi į šiaurę, sustatyti trys vienas greta kito tašyto akmens skydai, kiekvienas iš jų ant kitos aikštelės pakopos. Skydų aukštis 64 col. Pirmame skyde (iš dešinės) yra įgraviruotas Lietuvos valstybės ženklas -- Vytis, antrame -- Gedimino stulpas ir trečiame -- Vyties Kryžius.

Kitoje skydų pusėje (vakarinėje) yra stora tašyto akmens plokštė, ant kurios įgraviruota: PARTIZANAI 1919, 1941, 1947, SIBIRAS 1861, 1863, 1940.

Pietiniame aikštelės kampe pastatytas keturkampis tašyto akmens aukuras. Jo aukštis 30 col., apačia 24" x 24", viršaus 18" x 18". Ant aukuro šoninių plokščių išgraviruota:

1. Rytinėje -- fronto pusėje: Kario galva su šalmu ir užrašu "REDDE QUOD DEBES".

2. Šiaurinėje pusėje -- užrašas: "ŽUVUSIEMS DĖL LIETUVOS LAISVĖS".

3. Pietinėje pusėje -- užrašas: "TO THOSE WHO DIED FOR LITHUANIA'S FREEDOM".

4. Vakarinėje pusėje -- užrašas: "DULCE IT DECORUM EST PRO PATRIA MORI". Aikštelės viršutinės pakopos šonuose yra išgraviruoti šie užrašai: Pakompos vakarinėje pusėje: "DURBE 1260, GRŪNVALDAS 1410", pietinėje pusėje: "KIRCHOLMAS 1506, ORŠA 1514, MASKVA 1370, rytinėje pusėje: "1918 DAUGUVA - RADVILIŠKIS - ŠIRVINTAI", šiaurinėje pusėje: "KLAIPEDA 1923".

Paminklo aprašymas duoda pilną vaizdą idėjos, kuri šiuo paminklu norėta išreikšti. Tai lietuvių tremtinio pagarbos pareiškimas kovojusiems, kentėjusiems ir žuvusiems dėl Lietuvos laisvės per visus lietuvių tautos ir valstybės gyvenimo laikotarpius.

Lietuvio kančios ir kovos mintį tiksliausiai tegali simbolizuoti lietuvių liaudies meno labai tautoje populiarius koplytkryžius, kuris paminkle užima dominuojančią vietą.

Paminklas simbolizuoja visą Lietuvą išeivijoje. Čia yra mūsų tautos kančios ir kovos simbolis -- koplytkryžius su prie jo prisiglaudusiu būvusiu Kaune žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklu. Čia yra Lietuvos valstybės žemėlapis, valstybės ženklai, Lietuvos žemės saują, Vilniaus akmuo, Palangos gintaras ir svarbesnių kovų bei įvykių atžymėjimai.

Tai plačios prasmės ir gilaus turinio paminklas. Architektūrinio bei meninio požiūriu jis labai vykusiai priderintas prie visos aplinkumos ir esamųjų pastatų.

Jaunimo Centro administratorius tėvas J. Kubilius, S. J. viename Chicago's skyriaus ramovėnų susirinkime, apie paminklą pareiškė šias mintis: "Pamin-

klas gražus ir įdomus. Visi praeiviai ir lankytojai lietuvių ir kitataučiai juo žavisi. Visiems jis patinka. Paminklo vieta -- JAV žemė ir pamatas tvirtas. Bet kai įsigilini į paminklo vaizdą, jo prasmę, į jo detales, tai jis atrodo lyg neramus būty, lyg nusigandęs, lyg pasirengęs judėti. Jo skydai taip pastatyti, lyg, kad jie čia laikinai būtų, netvirtai pamatan įmūryti, lyg jie štai tuojaus pajudės, kelsis tėvų žemėn. Ir prisiglaudęs prie lietuviškojo koplytkryžiaus liemens būvęs Kaune žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklas, taip pat atrodo lyg čia tik laikinai yra išeivijoje prisiglaudęs. Visa paminklo kompozicija atvaizduoja lietuvių išeivio sielos ir širdies troškimą, būtent: čia svetingoje žemėje mes ir mūsų paminklas tik laikinai iki mūsų tėvynės -- Lietuva bus laisva. Kai grįšime laisvon tėvynėn, tai šis, čia palikęs šis paminklas, liudys svetimtaučiams mūsų prisirišimą prie savo gimtosios žemės, mūsų troškimus ir pastangas neatitraukti nuo garbingos praeities, nuo dvasinių tautos vertybių, tradicijų, sukurtų mūsų tautos ilgų amžių bėgyje, ilgų ir sunkių darbų ir kovų pasekoje.

Tėvas J. Kubilius nuoširdžiai dėkojo ramovėnams už tokią gražaus ir prasmingo paminklo pastatymą.

PAMINKLO STATYBOS EIGA

Paminklo kartinio akmens pašventinimas įvyko 1959 m. lapkričio 22 d. atkurtos Lietuvos kariuomenės 41 metų sukakties proga.

Paminklo statymo akto įmūrijimas į paminklo pamatus įvyko 1960 m. rugsėjo 11 d.

1960 m. rugsėjo 24 d. įmūryta į paminklo pamatus Lietuvos žemės saują, Vilniaus akmuo ir Palangos gintaro gabalėlis.

Paminklo statyba vykdė inž. J. Stankus. Jis už savo darbą nieko neima -- tai jo auka paminklui.

PAMINKLO ATIDARYMAS

Paminklo atidarymas įvyks lapkričio 20 d. minint atkurtos Lietuvos kariuomenės 42 metų sukaktį.

Į paminklo atidarymo iškilmes yra pakviesti mūsų diplomatai, mūsų veiksmų viršūnės, aukštoji dvasiški, LB vadovybė, Chicago's lietuvių organizacijos, ramovėnai, savanoriai -- kūrėjai, šauliai, birutinkės, skautai ir t.t. Specialus pakvietimas pasiūstas ir Chicago's miesto burmistrui. Laukiamas atsilankant į atidarymo iškilmes ir plati lietuvių visuomenė.

TORONTO

Dr. M. Anysui sukako 65 metai amžiaus. Ta proga lapkričio 11 d. Šv. Jono parapijos patalpose buvo suroštos pagerbtuvių vaisės. Sukaktuvinkas yra gimęs 1895 m. lapkričio mėn. 5 d. Kintuose, šilutės apskrityje.

J. R. Simanavičiaus vedamos radijo valandėlės "Tėvynės Prisiminimai" laikas nuo šio sekmadienio pasikeitė. Pradžia dabar bus 1 val. 30 min. Banga ta pati.

LNT Moterų Būrelio narės, plėsdamos savo veiklą organizuotai įsijungė į Lenkijoje gyvenančių lietuvių šelpimo darbą.

RACINE

DLK Kęstučio Šaulių kuopa lapkričio 26 d. ruošia Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą. Kalbės ats. pūk. Jonas Švedas. Programą išpildys bėbajanti dainavimo ir pianino klasė Lawrence konservatorijoje estaitė Ievutė Tamulėnas (lietuviškai) ir kit.

Rima Petrušaitytė-Wrage su sūnumi Povilu lapkričio 12-15 dienomis lankėsi pas savo dėdę Petrą ir jo šeimą. Viešnia, kaip rezidentė, išgyveno vienus metus Kalifornijoje, kur jos vyras Hansas Wrage tarnauja karinėje aviacijoje. Dabar išvyko nuolatiniam apsigyvenimui pas tėvus -- Veroniką ir Joną Petrušaičius, Londone.

Algis Kažemėkaitis, 19 metų, jau ilgesnis laikas serga sunkia reumatizmo forma ir yra gydomas Wisconsin universiteto klinikoje, Madison, Wis. Algis, jau gulėdamas lovoje, baigė Šv. Katerinos aukštesniąją mokyklą.

Lietingas ir šiltas oras praturtino ir prailgino grybavimo sezoną. Šiose apylinkėse grybų rūšių nėra daug, tačiau mėgėjai šiais metais apšėiai prisirinko ir vis teberenka dar iš Lietuvoje žinomas kelmutes.

Dalyvauk savo bažnyčioje ir melskis šioj

PADEKOS DIENOJ

LUIKART INSURANCE

AGENCY

GENERAL INSURANCE

18609 St. Clair Avenue

KE 1-4770

Dalyvauk savo bažnyčioje ir melskis šioj

PADEKOS DIENOJ

EUCLID IGNITION COMPANY

1062 East 185th St.

Call IV 1-2222

Dalyvauk savo bažnyčioje ir melskis šioj

PADEKOS DIENOJ

CHIN'S RED DRAGON RESTAURANT

SERVING THE FINEST CHINESE AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIRE AVE

PR 1-0190

KIEK VERTAS NAUJAS SOVIETŲ RUBLIS

* SOVIETINĖ žinių agentūra Tassas paskelbė, kad Sovietijos vyriausybė nutarusi nustatyti naują rublio santykį su grynu aukso ir amerikiniu doleriu. Nuo sausio 1 įsigaliosiantys nauji rubliai busią lygūs .987412 gramo gryno aukso. Anksčiau buvo paskelbta, kad naujasis rublis busią lygus 10 dabartinių rublių. Ligšiol oficialus aukso ekvivalentas už 10 rublių buvo 2,22168 gramų. Tai reiškia, kad aukso santykis su rubliu sumažinamas daugiau kaip 50%. Naujasis rublis prilyginamas 1,11 dolerio. Paskelbdama rublį aukštesniu už dolerį, Sovietijos vyriausybė bando įtaigoti, kad dolerio perkamoji galia yra kritusi tačiau tai tėra tik propagandinis manevras, nes rublis tarptautinėje biržoje nėra kotiruojamas, o pačioje Sovietijoje jo vertė palaikoma dirbtinėmis priemonėmis, valdžiai reguliuojant prekių kainas. Praktiškai sovietų paskelbtas naujojo rublio santykis su doleriu vis dėlto bus arčiau tikrovės, nes, imant pagrindu dabartinį rublį, jis po perversinio prilygtų 11 amerikinių centų, o ligšiol Sovietijos vyriausybė už jį reikalavo 25 centų.

NOW! 4 1/4% PER ANNUM

on ALL ACCOUNTS

4 1/4% EARNING ON PREPAID SAVINGS

Effective Jan. 1, 1960
FREE ALUMINUMWARE WITH \$500.00 OR MORE

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N.
1447 S. 49 Court, Cicero, Ill.
Tel. Bishop 2-1397

HOURS: MONDAY 9 to 5
TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5
SATURDAY 9 to 1
WEDNESDAY CLOSED

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA
Kur tik besiruošumėte keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Francis O. Wilcox, USA atstovas prie United Nations, atsiuntė Clevelando Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkui, Julijui R. Smetonai, tokio turinio raštą:

I appreciate your recent telegram relating to the question of colonialism and the agenda of the United Nations General Assembly.

You may be sure we will encourage a discussion of colonialism in its various aspects when the matter comes up again before the General Assembly.

Sincerely Yours, Francis O. Wilcox.

• Vasario 16-osios minėjimas. Clevelando Amerikos Lietuvių Taryba praneša, kad iškilmingas Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 43-jų metų sukakties minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 12 d.

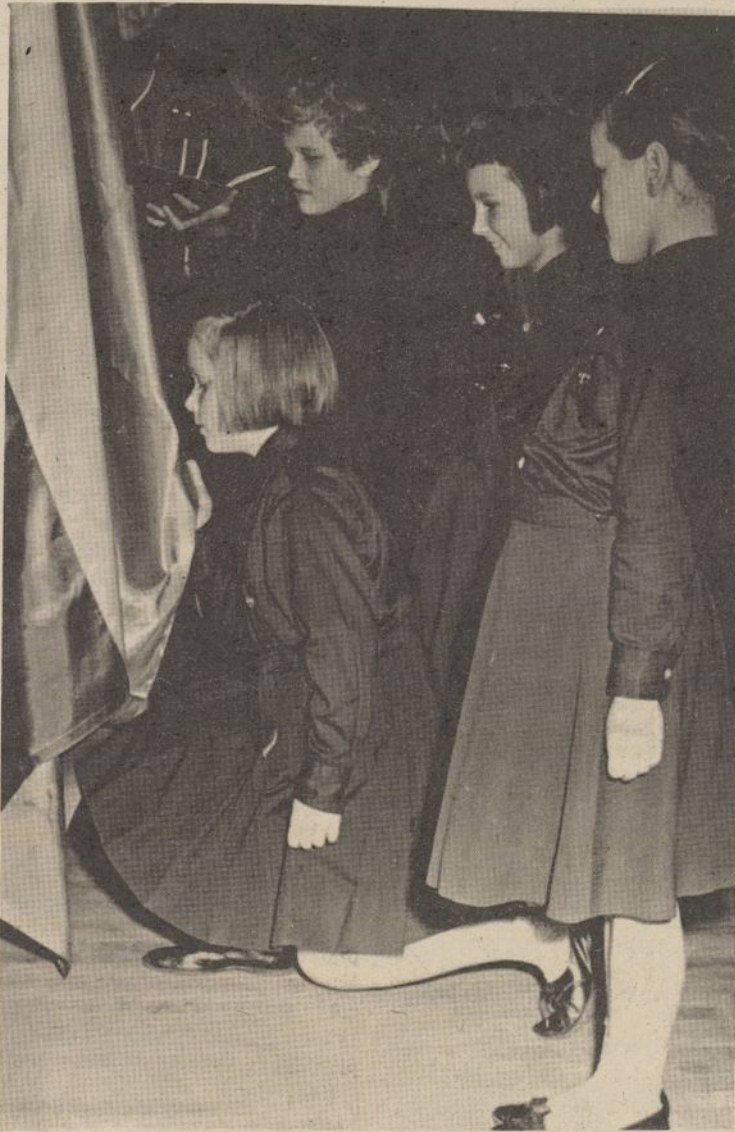
Minėjimo tvarka: 10 val. iškilmingos pamaldos šv. Jono Katedroje, Superior ir East 9-os gatvės kampas. Pamaldų metu giedos Čiur-

lionio Ansamblis, vadovaujamas Alfonso Mikulskio. Visos organizacijos dalyvauja pamaldose su vėliavomis. Tuoju po pamaldų — aktas ir akademija — su menine dalimi ir kalbomis šv. Jono College salėje — vienas blokas į rytus nuo šv. Jono Katedros, įėjimas iš Superior Avenue. Smulkesnė programa bus pranešta vėliau.

Kyla nekilnojamo turto mokesčiai

Rinkimų išdavoje kitais metais namų savininkai mokės aukštesnius nekilnojamojo turto mokesčius. Mat, renkant prezidentą, piliečiai balsavo už ar prieš įvairių fondų padidėjimus — mokyklų ir k. reikams. Daugelyje miestų ir miestelių tokie fondų padidėjimai praėjo, tad jiems patenkinti administracija neranda kito šaltinio — tik nekilnojamojo turto mokesčių didinimą.

Kitais metais Cuyahoga County nekilnojamojo tur-

Jaunosios clevelandietės skautės, davusios įžodį. Bučiuoja vėliavą Dalia Kavaliūnaitė. Stovi: Palmira Jurevičiūtė, Danutė Gaižytė ir Eglė Žygaitė.

V. Plodžinsko nuotrauka

to savininkai mokės 17,000,000 dol. realesteito mokesčių. Tai bus 10,000,000 dol. daugiau, negu buvo numatyta 1960 m.

Pažymėtina, kad apie 75% taksų dolerio eina mokyklų paramai.

Prieš dvylika metų taksų norma buvo 20 dol. nuo 1000 dol. turto vertės. 1950 m. pakilo iki 30 dol. nuo 1000 dol. šiuo metu daugumoje yra jau 40 dol. 1000 dol. klasifikacijoj.

Kaip praneša County Auditor John J. Carney, jis linkęs pasiūlyti legislatūrai priimti tam tikrus įstatymo pakeitimus. Numatomos išimties (palengvinimai) vadinamų "homestead" savininkams ir pensininkams.

E. K.

GERI NAMAI

Naujos parapijos rajone, 2 šeimų, labai švarus.

Vienos šeimos medinis, 3 miegamieji.

Vienos šeimos plytinis, 2 miegamieji žemai.

Juozas Mikonis, Realtor

EAST SHORE REALTY

780 East 185 St.

IV 1-6561 MU 1-2154

(133, 135, 138)

Parduodami namai

#222

Grazus namas su 6 puikiais kambariais, židiniu, gražiu rūsiu, labai švarus. Savininkai lietuviai.

#223

Į šiaurę nuo Lake Shore Blvd., netoli Neff Rd., 6 puikių kambarių namas, labai, labai švarus, vario vamzdžiai, rūsys, 2 mašinom garažas, labai geras parkinys.

Betty Hansen Realtor

819 East 185th Street

Cleveland 19, Ohio

IV 6-2130

(136)

* GANOS atstovas Jungtinėse Tautose puolė Portugaliją ir Ispaniją, kad jos atsisako suteikti žinias apie kolonijas, kurias tie kraštai laiko ne kolonijomis, o savo valstybių dalimis. Tai liečia portugalų valdomas Angolą, Mozambiką, Žaliojo Iškyšulio salas, Portugalų Gvinėją, Timorą ir Goą. Abiejose pirmosiose gyvena po 5 mil. žmonių. Ispanija valdo Ispanų Saharą, kuri skaitoma "be gyventojų" ir Ispanų Gvinėją su 120,000 žmonių.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

GERESNĖS statybos kontraktoriai

ISTATO MONCRIEF

ORO VENTILIACIJA

• ŠALDO vasarą

• ŠILDO žiemą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O

PHILADELPHIJOS LIETUVIAI

Jaunimo piktinimas

Jaunieji tautininkai, lapkričio 12 d. ruošėsi švęsti savo veiklos metines. Šventė turėjo būti pusiau vieša, o gal daugiau šeimyninio pobūdžio — savo narių, jų tėvų ir artimųjų bei prijauniančių tarpe. Meninę programos dalį turėjo atlikti patys jaunieji tautininkai. Rugsėjo mėn. buvo gauta ir šv. Andriejaus parapijos salė.

Niekam Philadelphiaje nevedant parengimų kalendoriaus, nebuvo girdėti, kad kas tą šeštadienį ruošų koki kitą pasirodymą. Tik štai, spalio mėn. Drauge skaitome, kad Philadelphiaje ateitininkai lapkričio 12

d. (tą patį šeštadienį) švenčia savo jubiliejų ir ruošia privačioje salėje koncertą. Kai salė ne taip lengva gauti, o tolimesni sekmadieniai jau užimti, tai nutarimas paminėti metines, nebuvo pakeistas. Pasamdytas orkestras, o jaunieji menininkai ruošėsi pasirodymui — repetavo. Dvi savaites prieš parengimą, gautas pranešimas, kad salė atšaukiama. Kas prikaltino kleboną, kuris visoms organizacijoms yra palankus ir remia bei padeda kiekvieną lietuvišką žingsnį, yra vieša paslaptis.

Kokius gi motyvus turėjo šio žygio inspiratoriai? Ateitininkams salė reikalinga tik lapkričio 13 d. (sekmadienį). Ji būtų ppuošta ir sutvarkyta jų reikalams, jei būtų buvę gerų norų rasti išeitį iš šios padėties.

Gražiai besivystę jaunųjų tautininkų ir ateitininkų bendradarbiavimas palaužtas. Jaunieji tautininkai pamatė, kad trūksta artimo meilės ir niekinama lietuviška veikla, jeigu ji tik yra kitos srovės vardu atliekama. Kas atstos tą kartelį, kurį junta tiek vyresnieji, tiek jaunesnieji tautininkai?

Negalime pasidžiaugti ir Bendruomenės Balso radijo valandėlės vedėjo elgesiu. Bendruomenės valandėlė turėtų tarnauti visoms organizacijoms ir organizacijų pranešimus turėtų dėti be cenzūros. Už pranešimo turinį atsako organizacija.

Jaunieji tautininkai pranešdami, kad šventė neįvyks, pažymėjo ir priežastį, kad atšauktas salės leidimas. Nei žodžio apie šventės nukelimą. Kas įgaliojo valandėlės vedėją suredaguoti savo pranešimą, kad šventė nukeliama vėlesniam laikui, o apie priežastis nutylinti? Gal tokio pobūdžio šventės ir visai nebebus.

Vertiname radijo valandėlės vedėjo ir redaktorių sunkų darbą, tačiau reikėtų laikytis objektyvumo. Ne-reikėtų užmiršti ir vietos tautininkų, nes kai valandėlė buvo sunkioje materialėje būklėje, Philadelphiajos Tautinės Sąjungos skyrius pirmas ir vienintelis iš organizacijų atėjo į talką.

Ta pačia proga ar nebūtų naudinga, kad parengimų kalendorių Philadelphiajoje tvarkytų radijo valandėlės vadovybė. Juk visų parengimų pranešimai pas juos suplaukia. O be to, radijo valandėlės vadovybė pastovesnė — kasmet nerenkama.

P. M.

E. CHICAGO

Stato namus pardavimui, kad turėtų veiklai lėšų

Tautinės Sąjungos East Chicago skyriaus valdybos ir narių talkos būdu vykdoma namų statyba pardavimui, jau visiškai prie užbaigimo.

Statybos Komisijos pirmininko Kazimiero Domarko ir statybos vykdytojo Kazimiero Pocius teigimu, visi statybos darbai bus užbaigti per dvi savaites.

Apie namų statybą ir atliktus darbus skyriaus pirmininkas Kazimieras Pocius pažadėjo duoti daugiau informacijų, kurias paskelsime vėliau. Dabar tik lieka namus parduoti ir padaryti skyriaus veiklos reikalus lėšų.

Pakenė

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.

Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos telef.: HE 1-6352

Nakties tel.: LI 1-4611

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

Ofiso telef.: Main 1-1773

Rezidencija: OL 7-2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

ir

SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue

EX 1-1143

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

SAVE Part Of Every Pay

WE WELCOME YOUR SAVINGS

Member Federal Deposit Insurance Corporation

DIRVA

Nr. 133

1960 m. lapkričio 18 d.

KAS IR KUR?

• Dirvos talka 450 naujų skaitytojų sutelkti, jau pradeda judėti. Iki šios dienos gauta 26 nauji skaitytojai. Pirmieji skaitytojai į talką įtraukti, yra: A. Grušnys iš Iowos, P. Beinoras iš Chicago, St. Mykolaitis iš Omahos, E. Zubrys iš Toronto, A. Grigaras iš Sacramento, J. Genys iš Oakland ir 20 naujų skaitytojų iš Vokietiją.

• Lietuvių Studentų Sąjungos metinis suvažiavimas įvyks lapkričio 24-27 dienomis, Padėkos savaitgalį, Cleveland, Ohio, Tudor Arms viešbutyje. Suvažiavimas prasidės ketvirtadienį, Padėkos dieną, 1 val. p. p. registracija, 4 val. p. p. prasidės prezidiumo rinkimai, o vakare bus atskiru organizacijų susipažinimo vakarai. Penktadienį įvyks įvairios paskaitos bei diskusijos studentų problemomis ir L.S.S. organizacinės veiklos aptarimai, o vakare įvyks susipažinimo vakaras. Šeštadienį bus kelios įdomios ir vertingos paskaitos apie studento padėtį Amerikoje ir jo problemas. Šeštadienio vakare bus koncertas-balis su šokiais. L.S.S. Clevelando skyrius tikisi susilaukti daug studentų iš įvairių Amerikos ir Kanados vietovių.

• Bendruomenės centro valdyba lapkr. 9 posėdy iš savo izdo pervežė du tūkstančius dol. Kultūros Fondui visų pirma liuanistinių mokyklų vadovėliams leisti ir kt. uždaviniams vykdyti. LB apygardoms ir apylinkėms leidžiamas bendraraštis dėl KF įgaliotinių paskyrimo atskirose vietovėse. Vienu iš svarbiausių įgaliotinių darbų būtų lėšų organizavimas KF veiklai. Tame pat posėdyje svarstė ir eilę kitų reikalų: Vokietijos LB pirm. Br. Liubino raštą dėl papildomos Vasario 16 Gimnazijos statybos, mokyklų ženklinimo leidimo, informacijos sugyvinimo ir t.t.

• Aštuntoji Kanados lietuvių diena įvyks 1961 m. Montrealyje. Jau dabar pradama rūpintis, kad ji gerai pasisektų. Joje daug dėmesio bus skiriama lietuviškajam jaunimui. J. Adomaičio — Montreolio lietuvių seimelio pirm. iniciatyva, tuo reikalu jau įvyko visų organizacijų atstovų pasitarimas.

• Amerikos Lietuvių Tautininkų klubas Brooklyn, iš 337 Union Ave., persikėlė į 449 Grand St.

• Edv. Šulaičio naujas adresas yra: 1320 So. 48 Ct., Cicero 50, Ill.

DIRVAI AUKOJO

Prenumeratą pratęsdami, Dirvą aukomis paremė:

Dalinkevičius M., Philadelphia\$5.00
Končius V., Chicago 1.00
Tarvydas A., Phila. ... 2.00
Trečiokas K., Newark 5.00
Siliūnas A., Chicago .. 5.00
Mamonaitis M., Boston 5.00
Abromaitis M., Toronto 5.00
Gricius J., Omaha 1.00
Kvedaras P., Toronto 5.00
Saunoris A., Rochester 2.00
Kudukis K., London 2.00
Spickova A., Venezuela 5.00
Eidukevičius J., Clev. 2.00
Paulis C. K. Dr., Taylor 5.00
Jankūnas A., Chicago 2.00
Borden-Bagdžiūnas J., Matteson10.00
Andriuškevičius K., Canada 5.00
Pupalaigis B., Chicago 1.00
Dubinskas V. Dr., Chic. 5.00
Grigaras A., Sacramento 2.00
Stacina A., South Bend 2.00
Žilinskas K., Woodbury 5.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

ST. LOUIS

A. L. T. S. East St. Louis — Št. Louis skyriaus valdyba savo paskutiniame posėdyje išgauto filmo vakaro pėlnio, Vasario 16-tos Gimnazijai paremti paskyrė \$25.00. Tai jau antras kartas metuose, kai skyrius, šalia pavienių skyriaus narių aukų, paremia lietuvišką mokslo židinį. Be to skyriaus valdyba nutarė sušaukti visuotiną skyriaus narių susirinkimą šių metų gruodžio 3 dieną, 6:30 val. vakaro Dutch Girl svetainėje, Belleville, Ill. Kaip jau yra įprasta tradicijon, susirinkimai yra pravedami prie užkandžių stalo ir aptariami visi iškeltieji klausimai — šeimyniškoje aplinkumoje. Visi skyriaus nariai ir skyriaus narių bičiuliai yra kviečiami iš anksto apie dalyvavimą susirinkime-vakarieneje pranešti valdybos nariams. Susirinkimo metu numatoma pademonstruoti ir kultūrinę filmą. J. B. G.

DETROIT

Tautinės Sąjungos skyriaus pobūvis
Lapkričio 19 d., J. Briedžio bute — 221 W. Hollywood, 7 val. vak. yra rengiamas ALTS Detroito skyriaus nariams ir jų draugams šeimyninis pobūvis. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Lituanistinės mokyklos eglutė
Lituanistinės mokyklos

ŠIA SAVAITĘ GAVOME 26 NAJUS SKAITYTOJUS

450 naujų skaitytojų vajeaus lentelė, skaitant už kiekvienus Dirvos leidimo metus po 10 naujų skaitytojų, dabar taip atrodo:

1923	1931	1939	1947	1955
1924	1932	1940	1948	1956
1917	1925	1933	1941	1957
1918	1926	1934	1942	1950
1919	1927	1935	1943	1951
1920	1928	1936	1944	1952
1921	1929	1937	1945	1953
1922	1930	1938	1946	1954

Grupė chicagiečių, dalyvavusių prof. J. Žilevičiaus liet. muzikologijos archyvo perdavimo iškilnėse. Pirmoj eilėj iš kairės: B. Markaitis, S. J., S. Pautienienė L. Vanagaitienė, prof. J. Žilevičius, konsulas dr. P. Daužvardis, J. Daužvardienė, prof. V. Jakubėnas, p. Jakubėnienė.

Z. Degučio nuotrauka

CHICAGOJE KARIUOMENĖS SUKAKTIES MINĖJIMAS IR ŽUVUSIEMS PAMINKLO ATIDENGIMAS

Chicagoje, sekmadienį, Lapkričio mėn. 20 d., įvyks mūsų kariuomenės 42 mt. sukakties minėjimas ir žuvusiems dėl Lietuvos Laisvės paminklo prie Jaunimo Centro, 5600 So. Claremont Ave., atidarymas. Iškilnės prasidės 10 val. rytą šv. Mišiomis, kurias atnašaus vyskupas V. Brizgys, didžioje salėje.

Tuoju po Mišių paminklą atidarys Lietuvos Respublikos atstovas Washington J. Kajeckas. Paminklą pašventins vyskupas V. Brizgys. Iškilnių pabaigoje žuvusiems pagerbti prie paminklo bus uždėti organizacijų vainikai.

Po iškilnių, Jaunimo Centro didžiojoje salėje įvyks akademinė dalis, kurios metu išgirsime prelato M. Krupavičiaus žodį. Po to seks meninė dalis, kurią atliks solistai St. Baras ir D. Stankeitytė bei vyrų choras "VYTIS". Akompanuos muzikais A. Kučiūnas.

Su šiomis iškilnėmis sutampa ir L. V. S. Ramovė Chicago skyriaus 10 metų sukaktis. Kadangi kalbėtojų skaičius ir laikas ribotas, organizacijos sveikinimus siunčia raštu, šiuo ant-

eglutė įvyks gruodžio 18 d., 4 val. vak. Hispanos Unidos salėje.

Priešmokyklinio amžiaus vaikams dovanas galima užsakyti pas Vl. Paužą (krautuvėje) įmokant vieną dolerį už vieną vaiką.

Mokyklos vaikai bendrą tvarką registruojasi pas mokyklos mokytojus.

rašu: L. V. S. Ramovė, 6643 So. Mapplewood Ave., Chicago 29, Illinois.

Į paminklo atidarymą ir kariuomenės šventės iškilmes kviečiamos visos lietuviškos organizacijos su vėliavomis ir vainikais ir visa lietuvių visuomenė iš Chicago ir kitur, kas tik galės atvykti. Visi prašomi atvykti dar prieš 10 val., kad būtų galima laiku susitvarkyti ir sunėšti vėliavas pamaldoms. Vėliavomis per visas iškilmes rūpinsis J. Gaižutis. Iškilnių eigą tvarkys Laisvės Kovų Muziejaus vadovas P. Šeštakauskas. Tvarką palaikys Chicago šauliai.

Susisiekimo susigrūdumui išvengti ir kad paliktų daugiau laisvos vietos publikai, automobilius prašoma nestatyti palei šaligatvį prie iškilnių vietos.

BOSTON

Neo Lithuania šventė

Lapkričio 12 d. Bostono Neo Lithuania atšventė korporacijos 38 sukaktuves. Į šventę buvo atvykęs Filisterių S-gos pirm. Ant. Diržys su poniu iš New Yorko. Iškilminga sueiga pradėta Lietuvos himnu. Trumpą atidaromąją kalbą pasakė Ant. Vilėniškis — skyriaus pirmininkas. A. Diržys gana vaizdžiai išdėstė korporacijos idėją ir jos uždavinius.

Į senjorus pakeltas Alg. Švilas, kuriam spalvas uždėjo Fil. S-gos pirmininkas.

Detroito ateitininkai lapkričio 6 d. minėjo Ateitininkų organizacijos 50 metų sukaktį. Nuotraukoje dr. Simas Sužiedelis prisega naujai pakeltajai Valiukonytei ateitininkų ženklelį.

J. Gaižučio nuotrauka

pė studentai ateitininkai ir santariečiai.

Išrinkta nauja korporacijos valdyba: Teresė Stankūnaitė, Bronius Makaitis ir Teofilis Jankaitis.

Naujų metų sutikimas

Jį rengia Tautinė S-ga savo namuose. Norintieji dalyvauti, iš anksto pasirūpina pakvietimais iš valdybos narių arba užsiregistruoja sumokėdami įėjimo mokestį. Vietos labai ribotos. Galima užsisakyti keturiems ar aštuoniems asmenims staliukus.

Kaip ir visuomet, Naujų metų sutikimą Tautinė Sąjunga rengia iškilmingai.

Graziai pasisekė

Skautų tėvų suruoštas banketas labai gražiai pasisekė.

Atidarydamas banketą Skautų Tėvų Komiteto pirmininkas inž. Juozas Dačys padėjo visiems už atsilankymą ir pristatė visą skautų ir skaučių tuntų naująją štabą. Tuntininkai Juozas Vaičiūrgis ir Ona Mučinskienė paruošė gražią ir įdomią programą įtraukdami didelį skaičių skautų ir skaučių.

Į banketą atsilankė Brolijos pirmininkas Dr. V. Čepas ir rajono vadeiva P. Molis.

Bostono skautų tėvų komitetą sudaro: pirm. inž. Juozas Dačys, J. Kasmauskas, Leonas Londraitis, O. Karosienė ir A. Andriulionis.

450 NAJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

Baigdami Dirvos 45-tus sukaktuvinius metus vykdome 450 naujų skaitytojų vajų. Tai už kiekvienus Dirvos leidimo metus po 10 naujų skaitytojų.

Vajus vykdomas iki 1961 m. balandžio 1 d. Per tą laiką visi nauji skaitytojai Dirvą metams gauna už \$8.00, pusmečiui už \$5.00. Taigi vienu doleriu pigiau.

Apie vajeaus eigą žinias skelbsime kiekvieną savaitę. O kad vajus tikrai sektųsi, kviečiame į talką įsijungti užprenumeruojant Dirvą artimiesiems ar kaimynams, raginant juos pačius užsiprenumeruoti ar atsiunčiant galimų Dirvos skaitytojų adresus.

Ypač Dirvos prenumerata yra gera šventinė dovana jūsų artimiesiems, gyvenantiems JAV ar kituose kraštuose. Atsiminkit juos ir padarykit didelį džiaugsmą. Jiems užsakant Dirvą, ar tai jie gyventų Vokietijoje, Australijoje ar Pietų Amerikos kraštuose, kaina ta pati, kaip ir JAV gyvenantiems.

Mes pilnai tikime, kad Jums taktininkaujant, vajų sėkmingai pravesim ir Dirvos tolimesnį leidimą labai sustiprinsime. Vajų vykdant naudokitės čia spausdinama užsakymo atkarpa.

DIRVA

6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Už metus — \$8.00 ☐

Už 6 mėnesius — \$5.00 ☐

(Pažymėkite atitinkame lankelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote sau ar kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

